

PLAN DE CONVIVENCIA

**IES XESÚS
FERRO COUSELO**

Texto aprobado durante o curso 2023-2024 (CCP 17-4-24, Claustro e CE 2-5-24)

Envío a inspección educativa dentro da PXA CAP I curso 24-25
Data de entrada en vigor 1-09-2024.

INDICE:

1.-PLAN DE CONVIVENCIA- XUSTIFICACIÓN	4
2.-ANÁLISE OU DIAGNÓSTICO DA SITUACIÓN DA CONVIVENCIA NO INSTITUTO.....	4
2.1.-Características do centro e do seu contorno que inflúen na convivencia.	
2.2.-Nivel de participación dos distintos sectores da comunidade educativa na vida do centro.	
2.3.-Datos sobre a conflictividade no centro.	
2.4.-Actuacións desenvolvidas e efectividade destas.	
3.-OBXECTIVOS DERIVADOS DA ANÁLISE ANTERIOR	6
4.-MEDIDAS QUE HAI QUE DESNVOLVER (artigos 15 e 21 do Decreto 8/2015)	6
4.1.-Participativas	
4.1.1.-Participación do alumnado.	
4.1.2.-Participación do profesorado.	
4.1.3.-Participación dos pais/nais/titores legais.	
4.1.4.-Participación do persoal non docente.	
4.2.-Preventivas	
4.2.1.-Protocolo de acollida do alumnado novo no centro e os seus pais.	
4.2.2.-Protocolo de acollida do alumnado estranxeiro.	
4.2.3.-Protocolo de acollida do novo profesorado .	
4.2.4.-Sensibilización ante distintas situacións da comunidade educativa.	
4.3.-Complementarias (artigo 24 do Decreto 8/2015)	
4.3.1.-Habilidades e competencias sociais.	
4.3.2.-Compromisos educativos para a convivencia.	
4.3.3.-Mediación escolar.	
4.3.4.-Escola de pais-nais.	
5.-NORMAS DE CONVIVENCIA (artigo 19 do Decreto 8/2015)	15
5.1.-Acción do profesorado na corrección de condutas contrarias á convivencia.	
5.2.-Dereitos e deberes de convivencia.	
5.2.1- Dereitos e deberes dos pais/nais/titores legais	
5.2.2.- Dereitos e deberes do alumnado.	
5.2.2.- Dereitos e deberes do profesorado.	
5.2.2.- Dereitos e deberes do persoal non docente.	

6.-GRADACIÓN, TIPIFICACIÓN E CORRECCIÓNS DAS FALTAS DE CONDUCTA CONTRARIAS ÁS NORMAS DE CONVIVENCIA	25
6.1.- Conduas leves contrarias as normas de convivencia	
6.1.1.- Medidas correctoras das faltas leves de conduta.	
6.1.2.- Prescrición das faltas leves de conduta e medidas correctoras	
6.2.- Conduas gravemente prexudiciais para a convivencia	
6.2.1- Medidas correctoras das condutas gravemente prexudiciais para a convivencia	
6.2.2.- Prescrición das condutas gravemente prexudiciais e medidas correctoras	
6.2.3.- Procedementos para a imposición de medidas correctoras de condutas gravemente prexudiciais	
6.2.3.1.- PROCEDEMENTO CONCILIADO	
6.2.3.2.- PROCEDEMENTO COMÚN	
6.2.3.3.- Procedemento para o nomeamento do instructor/a	
7.- PROTOCOLO DE ACTUACIÓN EN CASOS DE ACOSO ESCOLAR	36
8.-DIFUSIÓN DO PLAN (artigo 17 do Decreto 8/2015)	39
9.-SEGUIMIENTO, AVALIACIÓN E MELLORA DO PLAN	40
10.-MARCO XURÍDICO	43
11.-ANEXOS	44
11.1.-Normas de convivencia. Normas de comportamento	
11.2.- Parte de faltas leves de conduta (ANEXO II)	
11.3.-Procedemento ante o acoso- seguiranse os modelos da consellería V2	
11.4.-Procedemento disciplinario- seguiranse os modelos da consellería V2	
11.4.1.- Conciliación	
11.4.2.- Ordinario	
11.5.- Anexos de mediación	

1.-PLAN DE CONVIVENCIA- XUSTIFICACIÓN

O plan de convivencia é un documento que formará parte do proxecto educativo de centro e que recolle as medidas necesarias que articula o propio Centro para o fortalecemento da convivencia no mesmo, de forma que se mellore o clima que debe presidir as relacións entre os diferentes membros da comunidade educativa e se fomente a prevención e resolución pacífica de conflitos.

Este plan non debe entenderse como unha simple tarefa burocrática para realizar no Centro, senón que debe servir para propiciar unha reflexión conxunta sobre un dos obxectivos máis importantes que ten o sistema educativo: ensinar a convivir e ser persoa.

Pretendemos fomentar no alumnado valores e habilidades de comunicación e de relación social desde unha visión positiva e construtiva, encamiñado todo iso ao desenvolvemento de comportamentos adecuados, utilizando e potenciando a participación de todos os axentes educativos: familias, alumnado e persoal do Centro.

2.- ANÁLISE OU DIAGNÓSTICO DA SITUACIÓN DA CONVIVENCIA NO CENTRO

2.1.-Características do centro e do seu contorno que inflúen na convivencia.

O Instituto de Educación Secundaria Xesús Ferro Couselo é un centro público dependente da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria que imparte estudos obrigatorios e bacharelato.

O centro está situado nos arrabaldes de Ourense, na rúa Ponte Sevilla nº 43; preto do Pazo dos Deportes Paco Paz e do Recinto Ferial Expourense.

Estruturalmente o instituto está integrado por dous edificios independentes: o edificio principal e o pavillón polideportivo, ámbolos dous dentro dun recinto pechado que se completa cun campo de fútbol cuberto, unha cancha de baloncesto e unha zona verde con árbores.

No edificio principal atópanse os servizos xerais (conserxería, secretaría, dirección, sala de profesores, aula de titoría, cafetería, biblioteca e salón de actos), as aulas dos grupos, as aulas específicas (de informática, de tecnoloxía, de debuxo, de música), os departamentos e os laboratorios (ciencias e física-química).

O alumnado adscrito ao noso centro para iniciar a ESO, procede de dous centros de primaria do concello de Barbadás (*CEIP RUXIDOIRO* e *CEIP FILOMENA DATO*) e do *CEIP PLURILINGÜE LUIS VIVES* no caso de bacharelato; aínda que algúns alumnos/as proceden dos concellos de Ourense ou Taboadela.

O alumnado estranxeiro, na súa maior parte, procede de países de América do Sur.

2.2.- Nivel de participación dos distintos sectores da comunidade educativa na vida do centro

Pódese considerar que cada ano aumenta o nivel de participación tanto do alumnado, pais/nais, como do profesorado e o persoal de servizos.

2.3.- Datos sobre a conflictividade no centro

CURSO	15-16	16-17	17-18	18-19	19-20*	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25
Total alumnos	229	219	262	295	333	344	393	389	377	
Sanción NIVEL I	194	193	146	116	108	265	461	466	408	
Sanción NIVEL II	57	33	22	19	6	32	56	92	38	
Total amoestacións	251	226	168	135	114	297	517	558	446	
Exp. Conciliado	3	1	4	0	0	0	0	1	1	
Exp. Común	6	0	1	1	0	4	3	4	4	
Exp. Absentismo	5	4	1	1	1	0	1	2	2	
Exp. Acoso escolar	2	2	1	1	0	1	1	2	2	
Compromisos educativos	6	8	7	12	2	1	2	1	7	
Mediación escolar derivado da XE	-	-	0	8	6	3	1	0	9	
Risco suicidio	-	-	-	-	1	2	0	2	-	

*datos dos dous primeiros trimestres pola cancelación das clases presenciais ante a situación de **pandemia pola COVID-19**.

Nos cursos 20-21 e 21-22 as clases da tarde do luns son telemáticas. No curso 22-23 o bacharelato recuperou a presencialidade. A partir do 23-24 todas as clases son presenciais.

CONCLUSIÓNS GLOBAIS

- Os expedientes de absentismo non deron, en xeral, resultados apreciables.
- No total de amoestacións apréciase un descenso coincidindo coa fin do curso escolar. Obsérvase que a conflitividade nas aulas varía co tempo, non tendo un patrón pero vese claramente afectada pola pandemia e as clases virtuais.
- A efectividade da conciliación é moderadamente boa.
- Os compromisos educativos serviron para non ter que chegar á apertura dun expediente disciplinario e teñen a vantaxe de ser ben recibidos polos pais /nais.
- Na maioría dos casos lógrase un compromiso tamén por parte da familia do menor que colabora na corrección da conduta.
- Temos que intentar reflexionar sobre como tratar a un tipo de alumnado que é amoestado nos tres trimestres. Só na metade dos casos conseguimos descender a gravidade e o número de amoestacións. Trátase de alumnos con escasas posibilidades de éxito escolar e variada problemática familiar.
- Aumenta cada ano o alumnado que só é amoestado unha vez .
- Obsérvase un descenso na porcentaxe de alumnado altamente conflitivo (con máis de 6 amoestacións) que repunta dende o curso 20-21, xusto coa recuperación das clases presenciais.das mañás, rematada a situación de emerxencia sanitaria que volve a diminuír a partir do 22-23.

primeiro trimestre segundo trimestre terceiro trimestre

curso 15-16	2,6%	2,6%	1,7%
curso 16-17	0,8%	1,3%	0,6%
curso 17-18	0%	1%	1%
curso 18-19	0%	0%	0%
curso 19-20	0%	0%	-----
curso 20-21	1,8%	2%	2,8%
curso 21-22	3% global anual		
curso 22-23	2,3 % global anual		
curso 23-24	1,8 % global anual		

- A mediación escolar empeza a dar resultados no segundo trimestre do curso 18-19,sendo estes altamente satisfactorios tanto para o alumnado como para as familias.

A eficacia da mediación queda anulada, pola situación de confinamento, desde o segundo trimestre do curso 19-20 e se prolonga durante o curso 20-21 polas medidas derivadas do Protocolo COVID-19 .

O proxecto recupérase no curso 21-22 coa enorme limitación de non ter formado novo alumnado nin novo profesorado nos últimos dous anos.No curso 23-24 a mediación recupera plenamente as súas funcións.Dos 19 casos propostos 16 foron resoltos satisfactoriamente, 2 tiveron que ser derivados a XE e 1 non rematou pola baixa dun/dunha implicado/a. Os casos foron propostos pola xefatura de estudos (9), por outros docentes e mesmo polo propio alumnado. Nos datos da táboa observase a relación entre a diminución das incidencias, especialmente as de nivel II e o aumento dos compromisos e os casos de intervención do equipo de mediación.

- A enquisa Educonvives fai unha análise completa da situación do centro durante o curso 18-19 na que participaron os cinco grupos da comunidade educativa cunha porcentaxe media de participación do 76,25 % . Destaca a baixa participación das familias 15,2%. Porcentaxes de participación por colectivo: profesorado 84.85%, alumnado ESO 93,89%,alumnado BCH 87,32% e persoal non docente100% .

Conclusións:

- Ao redor do 90% do profesorado considera a prevención como un aspecto influínte no clima escolar así como o traballo da convivencia a través da acción tutorial
O profesorado asigna unha importancia moi alta aos problemas familiares do alumnado no desenvolvemento de condutas problemáticas, así como ao contexto social, ás características de personalidade do alumnado e ao aumento da tolerancia na sociedade.
- As condutas contrarias a convivencia máis frecuentes en todos os niveis son faltar ao bo trato verbalmente (nos niveis baixos é máis frecuente entre compañeiros: poñer alcumes ou rirse doutra persoa, insultar, dicir mentiras ou rumores sobre alguén. Nos niveis altos de cara ao profesorado) e as relacionadas co desenvolvemento da clase (non traer material, levantarse sen ter permiso, chegar tarde a clase (unicamente no bacharelato), falar ou rir de forma continuada, berrar, producir xestos, ruídos ou actos improcedentes..).
- O 3% do alumnado asume a condición de presunto/a agresor/a con condutas como acosar (en persoa ou por internet, móbil..), obrigar a algún/ha compañeiro/a a facer cousas que non quere, pegar ou facer dano. A presunta vítima é normalmente alguén da súa clase.
- Un 5% admite un consumo de drogas (alcohol e tabaco) aínda que a enquisa non indica os lugares de consumo nin a frecuencia.
- Os momentos de maior conflictividade son os recreo e os cambios de clase nos niveis baixos e nos arredores do centro e nas redes sociais para os cursos altos.
- A aplicación de sancións é habitualmente considerada xusta; pero o diálogo para chegar a acordos, os consellos por parte do profesorado e a reflexión individual ou grupal sobre o sucedido son percibidas por familias e alumnado como máis eficaces. A consecuencia menos valorada por todos é deixalo pasar.
- Como debilidades aprécianse problemas no mantemento das instalacións (pintadas nos aseos , nas mesas e nas paredes, lixo no chan), no coidado e respecto dos materiais (roubo ou rotura de materiais do centro ou do alumnado), no apoio as presuntas vítimas para que pidan apoio e axuda dentro do centro e a formación das familias en igualdade e inclusión.
- Como fortalezas destacamos: as altas expectativas ao respecto do nivel académico a acadar (superior) tanto do alumnado como das familias, a opinión xeneralizada de que mellora a convivencia (a partir do curso 15-16), a satisfacción da maioría da comunidade educativa (manifesta sentirse ben no instituto o 78,2% do alumnado ESO, o 88,5% do alumnado de BCH, o 88,9% do profesorado, o 90,5 % das familias e o 80% persoal non docente) e o proxectos de igualdade e inclusión realizados no centro.
- Repítese a enquisa no curso 2020-2021 con datos de participación do alumnado moi inferiores por non facer as enquisas no centro. Esa baixa participación fará pouco fiables as conclusións que se deriven. Porcentaxes de participación por colectivo:

Profesorado 81,58%	Persoal non docente 100%
--------------------	--------------------------

Familias 34,01%	Alumnado ESO 14,56% Alumnado BACH 12,05%
-----------------	--

- Do profesorado podemos destacar que, aínda que o 100% manifesta estar satisfeito no centro, as cuestións sobre convivencia non teñen resposta nun 60%. Si detectan como condutas contrarias á convivencia os danos nas instalacións (pintadas, roturas, tirar lixo no chan...) e resolven maioritariamente os conflitos co diálogo e informando aos pais ou titores legais.

Na relación coas familias non perciben hostilidade. En xeral, séntense escoitados nas reunións con elas e consideran que o 95% mostra interese polos estudos dos/das seus/súas fillos/fillas.

- En relación ás familias o 80% traballa por conta allea e teñen estudos de secundaria un 44,3%. As expectativas, en relación aos estudos dos seus/súas fillos/fillas, son boas. Un 77,4% considera que rematarán o bacharelato para continuar na universidade (64,2%) ou nun ciclo superior de FP (13,2%). O nivel de satisfacción co centro é dun 85,8% e un 46,2% considérase parte dun proxecto común.

- O 75% do alumnado manifesta estar satisfeito co centro tanto na ESO como no BCH. As condutas contrarias á convivencia máis frecuentes son as mesmas que na enquisa anterior, engadindo os danos nas instalacións e destacan as interrupcións e molestias que rompen as clases.

Un 3% admite un consumo de drogas (alcohol e tabaco) e o 10% asegura sentirse vítima, nunha ocasión, polos conflitos con compañeiros da mesma clase ou do mesmo curso. Os momentos de maior conflictividade seguen sendo o recreo e os cambios de clase.

- Das debilidades detectadas no informe anterior melloramos lixeiramente no referente ao apoio ás presuntas vítimas para que pidan axuda dentro do centro, así como na formación das familias.
- Como fortalezas conservamos as altas expectativas ao respecto do nivel académico a acadar, tanto do alumnado como das familias, a satisfacción da maioría da comunidade educativa e os proxectos de igualdade e inclusión.

- No curso 22-23 volve repetirse a enquisa continuando a tendencia de descenso da participación dos distintos colectivos agás o alumnado que realizou as enquisas no centro.

Profesorado 76,38%	Persoal non docente 80%
Familias 13,66%	Alumnado ESO 60% Alumnado BACH 35,29% alumnado NEES 100%

1. ALUMNADO ESO-BCH.-Hai un acusado descenso na porcentaxe de alumnado satisfeito no centro, só un 66%. aínda que as perspectivas de futuro son moderadamente boas destacando que un 40% pensa rematar carreira universitaria e nos planes de futuro na ESO aparecen carreiras relacionadas co deporte 16% mentras que no alumnado de bacharelato a tendencia vai cara a sanidade.

A enquisa deste ano está especialmente adicada a estudar o tempo e uso das redes sociais e os teléfonos móbiles, incluíndo unha análise de posibles riscos (tratar con adultos, quedar con

descoñecidos, pornografía, apostas , insultos, sexting,ciberacoso.....) e analiza as ideas sobre coeducación e igualdade de xénero con cuestións como o reparto de tarefas no hogar, o comportamento no centro dos nenos e nenas, as profesións ou a linguaxe usada.

Na parte sobre TIC se pregunta sobre o tempo de conexión a internet (o 32% afirma estar máis de 5h/día) e uso do teléfono móbil -ordenador-tablet-consola (4% recoñece usar o móbil nas clases sen permiso do docente) para

- mensaxería preferentemente whatsapp
- navegar por internet para seguir a persoas, ver vídeos, películas, deportes..., As preferidas Instagram, TikTok e Youtube.
- apostar 3,8%,
- ver porno. Un 6,5% case todos os días
- xogar a videoxogos

A análise dos datos ven a respaldar a decisión da Consellería do 1 de xaneiro de 2024 de prohibir o uso dos móbiles nos recintos escolares incluíndo entradas, saídas e tempos de lecer. Os conflitos no centro danse maioritariamente entre compañeiros de clase durante os recreos ou os cambios de clase e resolvense moi frecuentemente poñendo un parte de incidencia que é comunicado á familia e ten a sanción correspondente.

2. FAMILIAS. Nesa parte da enquisa analízase o perfil do adulto que responde (muller 75%, española 95,83% de entre 40-59 anos con estudos de bacharelato/universitarios 77% que traballa por conta allea) e o nivel de satisfacción co instituto 79,17% .

Máis do 50% das familias considera que os problemas de convivencia melloraron nos últimos anos e son puntuais.

A enquisa das familias analiza a condición de presunta vítima ou presunto agresor/a do seu/súa fillo/a, o coñecemento dos documentos e do persoal do centro, a formación en convivencia , o coidado dos materiais e as instalacións do centro, a situación da igualdade e da inclusión e as ideas sobre coeducación e igualdade de xénero con cuestións como o reparto de tarefas no hogar, as profesións ou a linguaxe usada.

Os resultados non son representativos polo baixo número de enquisas recollidas.

3. PROFESORADO. O perfil do docente do centro é muller 78,57% de 40-59 anos (75%) funcionaria (71,43%) con moita experiencia (20-30anos) que coñece os documentos do centro (PEC, NOF, PXA, PAT, PXAD, Plan de convivencia, ...) e considera que os problemas de convivencia son puntuais e o clima mellorou nos últimos anos 50%.

O 96% dos docentes que respostaron están satisfeitos co centro aínda que na relación cas familias un 64,31% detecta hostilidade nas reunións, un 92% menciona que nos acuden ao centro cando son convocadas e un 82 % indica que escoitan pero non se chegan a cordos nas reunións.

As condutas contrarias á convivencia máis frecuentes son as mesmas de sempre:

danos nas instalacións, tirar lixo, interrupcións e molestias que rompen as clases e non facer as tarefas ou non atender.

4. En xeral os datos desta enquisa e das anteriores non poden relacionarse porque a intención das preguntas e o seu contido non se mantivo no tempo.

2.4.-Actuacións desenvolvidas e efectividade destas.

- Repensar a situación dos cursos e a forma de agrupar os alumnos, solicitando aos titores dos grupos que na acta final figuren as recomendacións que se consideren necesarias.
- Consensuar co departamento de orientación os agrupamentos e as medidas que hai que tomar cos alumnos problemáticos.
- Valorar a posibilidade de ter no centro os programas seguintes:
 - CONTRATO-PROGRAMA nas liñas que se considere anualmente. Implantado no curso 17-18 vense desenvolvendo sen interrupción.
 - PFPP para mellorar tanto a formación psicopedagóxica do profesorado (neuroeducación, comunicación eficaz na aula,..) como aumentar os coñecementos sobre distintas estratexias de xestión e resolución do conflito (mediación, disciplina positiva,...).
 - PMAR (non se implantou. Foi denegado por última vez no curso 21-22). No curso 23-24 PDC (será novamente solicitado se se cumpren as condicións).
 - ARCO (solicitado no curso 19-20, non foi concedido.)
 - ARCO e PROA + (solicitado e concedido no curso 21-22 dentro dos novos Contrato-Programa liña Recupera-T). A partir dese momento soamente temos PROA+ (22-23,23-24 e 24-25) asociado ao PEM e ás actividades panca (Dinamización de bibliotecas escolares e Acompañando, melloramos sempre. Transición de etapas. Alumnado titor.)
- Cumprir escrupulosamente as medidas recollidas no plan de convivencia e o resto dos acordos.
- Fortalecer a rede de mediación escolar e mellorar a súa difusión .

3.- OBXECTIVOS DERIVADOS DA ANÁLISE ANTERIOR

O Plan de Convivencia debe contribuír á consecución dos seguintes obxectivos:

- Facilitar a prevención, detección e eliminación de todas as manifestacións de violencia, especialmente da violencia de xénero e das actitudes e comportamentos xenófobos e racistas para así conseguir a integración de todo o alumnado sen ningún tipo de discriminación.
- Tratar, seguir e solucionar os conflitos que poidan xurdir no Centro e aprender a utilizalos como fonte de experiencia de aprendizaxe.
- Mellorar as relacións entre todos os membros da comunidade educativa para crear un clima de convivencia baseado na liberdade, o respecto, o diálogo, a tolerancia e a colaboración que o faga compatible co cumprimento das normas e a aplicación de medidas correctoras se as houber.
- Potenciar un ambiente positivo na aula que facilite o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado.
- Favorecer a comunicación entre o Centro e as familias para que estas se impliquen no plan de convivencia e colaboren no seu cumprimento.
- Prever e tratar as situacións de acoso escolar.

4.- MEDIDAS QUE HAI QUE DESENVOLVER

4.1.-Participativas

Todos os membros da comunidade educativa son axentes responsables da convivencia escolar e deberán participar na elaboración, no desenvolvemento, no control do cumprimento e na avaliación do plan de convivencia e das normas de convivencia do centro. (*artigo 4 do Decreto 8/2015, que desenvolve a lei 4/2011, do 30 de xuño de convivencia e participación da Comunidade Educativa*)).

A comunidade educativa no seu conxunto velará pola aplicación daquelas medidas que vaian encamiñadas a fomentar o respecto ás diferenzas e a igualdade efectiva entre mulleres e homes.

No caso de darse unha situación extraordinaria (por exemplo COVID-19), non se eliminarán as medidas de participación na medida do posible; porén terase sempre en conta o protocolo que se estableza para preservar a comunidade educativa. Por iso, en ocasións poderían chegar a non realizarse algunha ou varias das medidas, ou ben limitaranse a un grupo (aula) ou a un número reducido de participantes.

4.1.1-Participación do alumnado

Constitúen un deber e un dereito do alumnado a participación en:

- a) O funcionamento e na vida do instituto: Dotando ao alumnado dun espazo para as reunións de alumnos/as, facendo que coincidan as titorías do alumnado, nos cursos que se considere, para permitir a formación de novos mediadores e facilitando a presenza de voluntarios na biblioteca do centro.
- b) O Consello Escolar do centro: Concienciación dende as titorías a todo o alumnado para mellorar a participación no consello escolar e nas comisións nas que o alumnado ten representación, especialmente importante é a participación na Comisión de Convivencia, co obxectivo de acadar un pacto de normas e accións correctoras.
- c) As Xuntas de delegados e delegadas do alumnado: Dende Xefatura de Estudos potenciarase a figura de delegado/a de curso e a Xunta de Delegados do centro. Promoverase a existencia de asembleas informativas de todo o alumnado cando sexan necesarias para que as opinións non sexan delegadas.

4.1.2-Participación do profesorado

Constitúe un deber e un dereito do profesorado a participación no funcionamento e na vida do instituto a través dos órganos seguintes:

- a) O Consello Escolar do centro e as distintas comisións.
- b) O claustro.
- c) Os departamentos didácticos e a comisión de coordinación pedagóxica.

Papel do profesorado para a mellora da convivencia:

- a) Todo o profesorado, coordinado polas persoas titoras, colaborará na elaboración dunhas normas de aula que rexerán a vida na aula e o uso dos recursos da mesma.

- b) No claustro debateranse unhas normas básicas, claras e consensuadas, acordadas coas normas de organización e funcionamento, para unificar criterios e actuar coordinados ante problemas de convivencia e/ou conflitos.
- c) A través da tutoría traballaranse actividades que fomenten e melloren a convivencia no instituto ou actúen como prevención dos conflitos.
- d) O profesorado tutor, dará na medida do posible, responsabilidades ao alumnado que fose elixido como delegado/a de aula.
- e) O profesorado de garda velará polo correcto funcionamento e porá en práctica as labores da aula de convivencia.
- f) O profesorado introducirá as faltas de asistencia do alumnado no Xade-Web, o que permitirá unha actuación inmediata en caso de absentismo escolar
- g) Todo o profesorado colaborará de maneira activa e responsable coa vicedirección do centro ou con calquera departamento que organice actividades no centro.

4.1.3-Participación dos pais/nais e tutores legais

Colaborarán co plan de convivencia no instituto participando nas actividades de convivencia que se programan ao longo do curso, para estreitar a unión entre familias e centro.

Dende a xefatura de estudos informarase e fomentarase a participación das familias ou tutores legais na resolución de conflitos coa mediación, os compromisos educativos ou os expedientes conciliados.

A colaboración coa ANPA será fluída. Programaranse diferentes actividades, ben a proposta dos pais/nais/tutores legais ou ben coa súa participación: festa do Magosto, xornadas de portas abertas, excursións, actividades de tutoría, etc.

4.1.4-Participación do persoal non docente

Participará nas diversas actividades de convivencia do centro que se celebren ao longo do curso.

4.2-Preventivas

Son aquelas destinadas a mellorar o clima xeral do centro

4.2.1.- Protocolo de acollida do alumno novo no centro e os seus pais

A principios de curso o equipo directivo reunirse coas familias / tutores legais de todos o alumnado dándolles a benvida e explicando como é o funcionamento do centro. Comentarase as normas de convivencia e os modelos de corrección das condutas contrarias á convivencia. Deberá facerse incidencia de modo especial nas formas de comunicación e colaboración, xa que son o xeito máis eficaz para o logro dos obxectivos.

Posteriormente cada grupo terá unha nova reunión na que participaran as familias ou tutores legais e persoa titora-tutor. Como mínimo se desenvolverán os puntos seguintes:

- a) Presentación do tutor/a e información da súa hora semanal de atención aos pais e nais, coa recomendación de petición de cita previa. En caso de dificultades horarias por necesidades dos pais e nais,

procurarase a adaptación do titor/a na medida do posible. Os pais/nais/titores legais tamén poderán falar con calquera profesor ou profesora do grupo na respectiva hora de atención a pais.

b) Comunicación aos pais/nais/titores legais dos teléfonos do centro e da necesidade de avisar da variación de domicilio, situación familiar, teléfono de avisos ou calquera outro dato persoal do alumno/a que poida ser interesante para o correcto desenvolvemento pedagóxico.

c) Explicación do sistema de xustificación das faltas de asistencia mediante o impreso oficial que hai de descargar da páxina web ou facelo por Abalar, o prazo de xustificación é de tres días e ten que ir acompañado de documento escrito xustificativo.

d) Calendario do curso e datas de avaliación

e) Obrigas do alumnado nas que se pide a colaboración dos pais ou titores:

- cumprir as normas de comportamento xeral.
- ser puntuais.
- non abandonar o recinto do instituto durante toda a xornada escolar (para o alumnado de ESO).
- non fumar dentro do recinto do instituto.
- no caso de chegar no transporte escolar, entrar no instituto polo interior do recinto, non por fóra.
- devolver en boas condicións os libros que se merquen co bono ou se soliciten en préstamo na biblioteca.

f) O centro non se fai responsable dos obxectos de valor que deixen nas aulas (fundamentalmente móbiles e cartos)

g) Necesidade de autorización escrita obrigatoria tanto nas saídas do centro para actividades complementarias e/ou extraescolares como para a difusión de imaxes.

h) Mostrar a web do centro e tomala como referente para acceder a información importante: calendario de avaliacións e festivos, normas de comportamento, formas de contacto co centro, autorizacións,...

i) O titor tamén terá unha primeira hora de titoría cos alumnos para entregarlles: plano do centro, horario de clases, normas de conduta e tipos de sanción en caso de incumprimento, nome dos novos profesores, xustificación das faltas de asistencia, mediación,....

Se o alumno/a se incorpora co curso xa comezado, os pais /titores do alumno/a, a Dirección ou a Xefatura e o titor /titora manterán unha reunión cun contido similar. Neste caso nomearase un alumno titor durante unha semana para que axude e acompañe ao novo alumno seguindo o mesmo protocolo que cando recibimos a un alumno estranxeiro.

4.2.2.-Protocolo de acollida do alumno estranxeiro

A incorporación dun alumno ou alumna que procede do estranxeiro adoita ir precedida dunhas connotacións especiais que non se dan no caso da incorporación doutro tipo de alumnado.

A súa chegada fai necesario establecer medidas de atención específica axeitadas ás súas necesidades, e unha delas, consiste en axustar a acollida que se lles vai dispensar.

De que estas medidas sexan adecuadas dependerá que este alumnado acade rapidamente unha boa integración escolar.

Características deste alumnado:

- a) Normalmente trátase dun alumnado con dificultades escolares. Existen tres factores específicos que determinan a aparición de dificultades:
 - ✓ A idade coa que chegan a España.
 - ✓ A existencia ou non de escolarización previa.
 - ✓ O dominio do noso idioma.
- a) Con certa frecuencia, existe un alto índice de absentismo, normalmente intermitente.
- b) Falta de motivación.
- c) Falta de integración social.
- d) Escasa relación familia- centro educativo
- e) Contribúen a ampliar coñecementos e achegan novos valores.

Obxectivo:

Facilitar a adaptación do/a alumno/a que se incorpora ao centro e propiciar a súa adecuada integración no ámbito escolar e darlle unha mellor resposta educativa.

Medidas :

Toma de contacto co centro. O día que os pais ou titores legais do alumno ou alumna se achegan ao centro para a súa matrícula explicaráselles paso a paso como é o sistema educativo español, así como a documentación necesaria para formalizar a matrícula e as exencións, se están no caso. Determinando con anterioridade que persoa do equipo directivo se vai encargar de facelo.

Información ás familias. Unha vez feita a matrícula procederase a informar sobre: horarios, vacacións, normas internas, asistencia, avaliacións, hora de atención a pais, material escolar e libros, transporte escolar e comedor.

Recollida de datos e comunicación coas familias. Os datos deben ser persoais do alumno, médicos, académicos (nivel de coñecementos da lingua castelá oral e escrita, nivel de coñecementos da lingua galega oral e escrita) e familiares.

Itinerario de escolarización. O alumno ou alumna será escolarizado por idade. De seguido, nas primeiras semanas, o profesorado das materias que curse fará unha avaliación inicial. No caso de que o alumno/a descoñeza as nosas linguas farase nas áreas de matemáticas ou linguas estranxeiras. A comisión de coordinación pedagóxica será a encargada de preparar as probas para a avaliación inicial.

Cos resultados obtidos establecerase que medidas son as axeitadas: reforzo, adaptación, flexibilidade da idade de escolarización...

As medidas sempre deben ser solicitadas á Inspección Educativa e comunicadas á familia.

Relacións con outros servizos. Pode ser útil poñerse en contacto cos Servizos Sociais do Concello para deseñar programas de colaboración. Tamén se pode establecer contacto con ONG que traballen con inmigrantes.

Primeiro día de clase.

Preparación. O titor ou titora repasarán os datos sobre o novo alumno e se é posible preparará tamén o grupo. A hora de tutoría será a máis axeitada .

Recepción. A Dirección do centro xunto co titor daránlle a benvida e presentaranse.

Presentación e relación cos compañeiros. Convén controlar as relacións evitando a excesiva protección e erradicando as actitudes de rexeitamento ou menosprezo.

Pautas de acollida na aula. É importante falar co novo alumno poñendo esforzo en entendelo e facernos entender.

- Designación dun alumno titor ou alumna titora.

Durante os primeiros días asignaráselle un alumno que damos en chamar *alumno titor*. Funcións do alumno titor:

- ✓ evitar o illamento inicial.
- ✓ presentalo a outros compañeiros.
- ✓ resolver as dificultades iniciais de comunicación.
- ✓ axudarlle a entender as tarefas escolares que debe realizar.
- ✓ orientalo sobre o funcionamento do centro.
- ✓ colaborar co titor comunicándolle as dificultades que detecte.

Suxestións de actividades na aula.

Na tutoría pódense poñer actividades dirixidas a que todos teñan un mellor coñecemento mutuo.

4.2.3.-Protocolo de acollida do novo profesorado

Un membro do equipo directivo encargárase de ser o anfitrión do novo profesor.

- Presentación do equipo directivo.
- Presentación de titores/as e profesorado.
- Mostrarlle o departamento e presentarlle o xefe/a do departamento, que será quen lle presente ao resto dos compañeiros/as.
- Indicarlle as aulas onde impartirá clase.
- Ensinarlle as demais instalacións do centro.
- Presentar ás conserxes e ao persoal da secretaría.
- Breve exposición das normas xerais do centro:
 - Normas elementais de convivencia. Partes de condutas leves e graves para a convivencia
 - Horarios.
 - Calendario escolar.
 - Datas de festivos e avaliacións.
 - Organización do centro: fotocopias, gardas de transporte, de patio, nas aulas, na aula de convivencia e a forma na que se pasan e xustifican as faltas do alumnado.

- No caso de que sexa titor/a, explicaráselle as súas obrigas e o modo de comunicación coa Xefatura de Estudos.
- Entregar ou explicar un sinxelo organigrama do centro.
- Plano das dependencias.

4.2.4.-Sensibilización ante distintas situacións da comunidade educativa.

A vicedirección do centro en colaboración cos departamentos didácticos e os/as titores/titoras realizará actividades variadas para acadar unha sensibilización fronte á discriminación, a violencia e o acoso.

Tamén se deseñarán e implementarán actividades de educación ambiental e outras que potencien hábitos de vida saudables facendo do alumnado uns axentes activos na mellora da saúde da comunidade educativa.

4.3.-Complementarias

4.3.1.-Habilidades e competencias sociais.

Durante o curso 17-18 foi desenvolto por persoal alleo ao centro e contou coa colaboración do concello de Barbadás. No curso 18-19 fíxose a través dos Contratos-Programa.

A partir do curso 19-20 este programa o fará o departamento de orientación e será aplicado pola orientadora e /ou as persoas titoras. Darase maior importancia á educación emocional e ao desenvolvemento da capacidade de comunicación verbal e escrita para a mellora das relacións sociais.

4.3.2.-Compromisos educativos para a convivencia.

No noso Centro, somos conscientes de que o instituto é un reflexo dos valores sociais, familiares e culturais que os nosos alumnos perciben na súa contorna e nas súas vivencias.

Na tarefa educativa, os profesores non poden actuar solos, xa que se trata dunha tarefa ardua, ampla e moi complexa.

Un só sector non ten as respostas e moito menos, as solucións. Por iso, entendemos que a comunidade educativa e outras institucións sociais, deben coordinarse, implicarse, entenderse e ser coherentes nas súas competencias para conseguir unha educación de calidade que prepare ao noso alumnado para a vida cotiá e lle permita desenvolverse con autonomía e respecto, na realidade multicultural e multiétnica na que lle tocará vivir.

Con ese fin elabórase o modelo de compromiso de convivencia que está fundamentado na *Constitución, no Código Civil, nos seus Arts. 154 e 155 sobre os dereitos e deberes dos pais e dos fillos. Na Lei 4/2011 Título II artigo 6 e 7 e no decreto que a desenvolve 8/2015 Artigo 55.*

OBXECTIVOS:

- Evitar situacións de alteración da convivencia e previr o agravamento das mesmas.
- Implicar as familias para que colaboren na aplicación das medidas que se propoñan en horario non escolar.
- Establecer mecanismos de coordinación entre o profesorado, as familias e outros profesionais implicados.

PROCEDEMENTO:

- O Compromiso de Convivencia subscribirase entre o Centro (titor/a e/ou Xefatura de Estudos) e o alumno/a e/ou a familia. No caso de menores de idade sempre contará coa aprobación dos responsables legais do menor .

- Para ser válido deberá estar debidamente asinado.
- Terá a validez que se indique no propio compromiso.
- Cando sexa incumplido por algunha das partes darase coñecemento á Comisión de Convivencia para que adopte as medidas oportunas.

4.3.3.-Mediación escolar

Definición de Mediación:

“É unha estratexia preventiva e reparadora de resolución pacífica de conflitos, na que se ofrece ás persoas involucradas sentarse xuntas cunha terceira parte neutral, algún membro do Equipo de Mediación, para falar do seu problema, comprenderse mutuamente e intentar chegar a un acordo, satisfactorio para ambas partes, dunha forma positiva e colaborativa.”

A mediación está pensada para que no futuro se arranxen as diferenzas entre as partes de maneira que ambas persoas saian gañando.. Non se xulga nin sanciona o que pasou. O pasado non se valora, só se mira cara ao futuro, cara ao que se vai a facer a partir de agora e como se fará.

Características da Mediación:

1. É unha estratexia pacífica.
2. É voluntaria, as persoas fan uso dela porque así o decidiron.
3. É un proceso confidencial (a persoa mediadora que incumpra este apartado deixará de formar parte da rede de mediación e terá unha sanción acorde á gravidade do feito).
4. É un proceso sistemático, desenvólvese seguindo unha serie de fases.
5. Nela favorécese a comunicación e a colaboración entre as persoas.
6. A través das persoas mediadoras facilítase o encontro.
7. É un proceso educativo e transformador das persoas que apraza calquera medida de sanción.
8. É unha estratexia de formación de toda comunidade escolar (profesorado, alumnado, familias e persoal non docente).
9. Son as persoas en conflito quen achegan as solucións e determinan a forza dos acordos, aprendendo a xestionar os seus conflitos.

Obxectivos que se acadan co programa:

1. Favorecer a convivencia no centro, promovendo a solución pacífica e dialogada dos conflitos.
2. Crear unha rede de persoas capaz de protexer e de impulsar os espazos de paz dentro e fóra do centro, fóra e dentro das persoas.
3. Favorecer a preocupación polos demais.
4. Favorecer unha maior responsabilidade do alumnado ao implicalo no funcionamento do centro.
5. Aumentar a capacidade de toma de decisións.
6. Mellorar a autoestima e a autodisciplina das persoas implicadas no proceso de mediación.

Funcionamento do Programa de Mediación no centro.

CONFLITO

1. Entre o alumnado do centro
2. En calquera zona do instituto, durante o transporte escolar ou fóra do centro pero afectando á vida escolar.

SOLICITUDE DO SERVIZO DE MEDIACIÓN por parte de calquera membro da comunidade escolar usando o Anexo I que se pedirá e entregará na conserxería do centro ou na caixa de mediación.

Valoración da solicitude pola persoa responsable de mediación, quen determinará se o conflito pode ser resolto por mediación ou non. De ser correcta a estratexia de mediación, a persoa coordinadora fará unha preselección das posibles parellas de mediadores/as (Anexo II)

MEDIACIÓN.

Estarán presentes tanto a parella de mediadores/as como o alumnado en conflito. Na reunión levarase a cabo:

- rexistro das fases da mediación (Anexo IV).
- rexistro de compromisos e acordos, incluíndo como, quen e cando se revisará o cumprimento do acordado (Anexo V).

COORDINACIÓN E SEGUIMENTO DO PROCESO DE MEDIACIÓN.

Farase unha revisión dos casos e dos resultados obtidos.

Conflitos que se median.

Terase en conta o Plan de convivencia como base para determinar en que situacións non se intervirá e en cales se ofertará mediación como vía de reparación voluntaria dos danos ocasionados, de reconciliación entre as persoas, de aprendizaxe de novos comportamentos e de acción preventiva sobre o contorno no que xurdiu o conflito.

Se unha vez empezada unha mediación se detecta que o conflito é grave, as persoas mediadoras poden suspendela e comunicar os seus motivos á coordinadora da rede de mediación.

Non é aconsellable mediar cando:

- alguén asiste coaccionado
- a situación presentada constitúe delito
- alguén necesita asistencia terapéutica
- non se colabora
- as persoas aínda están moi afectadas para falar
- o problema principal non se pode mediar
- o conflito merece unha atención máis xeneralizada
- existe un desequilibrio manifesto entre as partes en conflito

Procuraremos non mediar en conflitos onde participan persoas moi próximas (compañeiros/as da clase, alumnas/os da propia titoría...) deixando que se fagan cargo outros/as mediadores/as da rede.

Coordinador/a do equipo de Mediación.

Coordinador/a do equipo de mediación é o persoal docente responsable da rede de mediación. Pode ser unha persoa ou dúas; nomearanse e terán horario e formación axeitadas para poder realizar as funcións do cargo.

Funcións:

- ✓ Facer de referente visible da rede de mediadores do centro.
- ✓ Centralizar as solicitudes de mediación que lle chegan verbalmente ou por escrito, adxudicar día, hora e parella de mediadores para o encontro.
- ✓ Apoiar as persoas mediadoras en todo momento.
- ✓ Recoller as memorias de mediación.
- ✓ Convocar reunións da rede de mediadores do centro

Parellas de mediadores/as.

A mediación farase sempre nomeando unha parella de mediadores, tendo en conta a dispoñibilidade de cada persoa segundo os días da semana. As parellas poden ser fixas ou non.

Traballar dúas persoas mediadoras á vez permite combinar as respectivas habilidades, aprender unha da outra e revisar conxuntamente as sesións. Tamén favorece o control da tensión inicial, serve de modelo de comunicación e cooperación aos participantes do encontro e dificulta as acusacións de partidismo.

Repartiranse as tarefas, podendo organizarse de diferentes maneiras. Por exemplo:

- Un/unha leva a sesión e o/a outro/a toma notas e, ocasionalmente, intervén.
- Cada mediador/a encárgase dunha fase da mediación, alternándose.
- Cada membro da parella de mediación diríxese preferentemente a unha das persoas en conflito.

Condições da sala de Mediación.

Será un espazo tranquilo e discreto. A aula de titoría habilitarase para tal fin. (No caso de que non estea dispoñible usarase o departamento de orientación ou unha aula de desdobre).

.Valoración dos resultados da acción da Mediación no centro.

Avaliarase o programa ao remate de cada curso para tomar mellores decisións nun futuro.

Instrumentos para facer a avaliación:

- datos sobre a cantidade de conflitos mediados, a súa tipoloxía, os pactos alcanzados e os pactos cumpridos
- reunións dos/as compoñentes da rede de mediación revisando o proceso todo o que sexa necesario.
- cuestionario sinxelo tanto para os/as mediadores/as coma para as alumnas e alumnos que acudiron ao servizo de mediación.

Renovación da rede de mediadores.

Segundo vaia variando o equipo inicial de mediación estableceranse canles de renovación e formación de novos/as mediadores/as.

Impartiranse obradoiros de mediación tanto para as persoas mediadoras de anos anteriores como para aqueloutros que se incorporen ao proxecto (preferentemente profesorado novo no centro e alumnado de 3º ESO).

Difusión do programa e información á comunidade educativa

- O protocolo subirase á páxina web do centro unha vez aprobado.
- Informarase ao claustro cada ano ao comezo do curso.
- O profesorado que sexa titor dun grupo recibirá, dentro da carpeta de tutoría, o material necesario para que poida informar inicialmente sobre que é a mediación e cales son os pasos a seguir.
- Posteriormente parellas de alumnos e alumnas mediadores presentarán o proxecto de mediación a todos/as os/as compañeiros/as.

4.3.4.-Escola de pais-nais

En funcionamento dende o curso 2015-16, continuou o curso 2016-17 e no 17-18 estivo activa de setembro a xaneiro.

Dende o curso 18-19 a escola de familias traballa a través de obradoiros e charlas facendo fincapé nos temas de igualdade, educación afectivo sexual e novas tecnoloxías.

A xestión da escola dependeu inicialmente do concello de Barbadás e na actualidade da ANPA do IES Xesús Ferro Couselo.

O centro colaborará na difusión do proxecto de formación facendo extensiva a invitación a participar a todo o persoal do centro.

5.-NORMAS DE CONVIVENCIA

Están reguladas polo *Real Decreto 732/1995 do 5 de maio polo que se establecen os dereitos e deberes do alumnado e as normas de convivencia dos centros educativos(BOE nº 131, 2-xuño-1995), a lei 4/2011 de 30 de xuño de convivencia e participación da comunidade educativa, e o decreto 8/2015 do 8 de xaneiro polo que se desenvolve a lei anterior.*

Estas normas terán como obxectivo fundamental desenvolver unhas relacións positivas entre os diferentes membros da comunidade educativa para lograr un clima escolar axeitado que facilite o logro dos obxectivos educativos e o éxito escolar.

De maneira concreta e tendo a referencia legal anterior serán o punto de partida para dotarnos das seguintes normas de funcionamento que favorezan a convivencia no centro:

► **O alumnado debe chegar con puntualidade ao comezo das actividades escolares de acordo co horario de clases establecido polo Centro.**

► **A asistencia a clase é obrigatoria.** Das faltas de asistencia á clase mandarase notificación aos pais ou titores correspondentes. As xustificacións das faltas deberán facerse por escrito no impreso oficial ou a través de

Abalar.

▶ **A falta á clase de modo reiterado pode provocar a imposibilidade da aplicación correcta dos criterios xerais de avaliación e a propia avaliación continua.**

▶ Para o bo aproveitamento da actividade lectiva, é imprescindible que o/a alumno/a dispoña en clase do material recomendado en cada materia.

▶ En todo momento o alumnado deberá seguir as directrices do profesorado respecto ao cumprimento das normas de convivencia en todo o recinto escolar.

▶ .Prohibido ter o móbil acendido durante toda a xornada escolar (incluíndo entradas, saídas, recreos, os luns de 14:00 a 16:00h e actividades complementarias e extraescolares) agás uso pedagóxico e co permiso e supervisión do profesorado. Recoméndase non levar móbil ó centro; pero, en caso de traelo, deberá estar apagado e na mochila. En caso de incumprimento do anterior, o móbil será requisado polo profesor/a quen o entregará na Xefatura de Estudos.

Posteriormente, serán os pais/nais ou titores legais os encargados de recollelo unha vez recibida a notificación por escrito.

▶ Está prohibido o uso de teléfonos móbiles ou cámaras fotográficas en todo o recinto escolar. O profesorado que vexa a un alumno ou alumna facendo uso destes aparellos deberá retirarllo, poñer o parte correspondente e entregalo en Xefatura de Estudos.

Posteriormente, serán os pais ou titores legais os encargados de recollelo unha vez recibida a notificación por escrito, independentemente da aplicación do Plan de Convivencia.

▶ Os alumnos e as alumnas manterán a aula limpa e ordenada, manifestando especial coidado e respecto cara ao material e mobiliario escolar. Tamén deberán colaborar no mantemento da orde e limpeza en espazos comúns responsabilizándose do seu estado.

▶ **A rotura ou deterioro do mobiliario, material escolar ou das instalacións por uso indebido ou negligencia deberá ser indemnizado economicamente polos responsables.**

▶ Nos cambios de clase, os alumnos a alumnas deberán permanecer dentro da aula esperando o/a profesor/a correspondente. Non poderán abandonar o seu posto.

▶ Unha vez finalizada a actividade escolar, ningún alumno/a permanecerá nas aulas, a non ser por un motivo especial e coa autorización da Xefatura de Estudos.

▶ Ao concluír a xornada escolar o mobiliario das aulas deberá quedar recolleito e ordenado para así facilitar as tarefas ao servizo de limpeza.

▶ Durante o período de recreo, o alumnado de secundaria obrigatoria non poderá abandonar o recinto escolar e o alumnado de bacharelato o fará cumprindo o regulado no capítulo 4 das NOF. Así mesmo, e co fin de favorecer o silencio e o traballo dos compañeiros, non se poderá permanecer no corredor que conduce á biblioteca nin en ningún outro corredor.

▶ Os aseos utilizaranse principalmente en horas de recreo. Permitirase a súa utilización, ao inicio das clases, sempre co permiso do profesor correspondente.

▶ Está prohibido fumar e consumir bebidas alcohólicas dentro do recinto escolar.

▶ Ningún alumno ou alumna pode ser un obstáculo entre os seus compañeiros e a súa aprendizaxe. Polo

tanto deberase ser respectuoso con eles, co profesorado e demais membros da comunidade educativa. Considérase motivo de envío á aula de convivencia:

- α) A asistencia reiterada a clase sen o material necesario
- β) A falta manifesta de interese ou a obstrución sistemática do ritmo da clase.
- χ) As actitudes violentas de palabra ou feito contra os compañeiros e compañeiras, o profesorado ou contra o mobiliario.

► Ningún alumno de educación secundaria obrigatoria poderá ausentarse do centro agás cos seus pais ou persoas autorizadas que previamente deberán asinar a folla de recollida do/a menor na conserxería.

► Cando as ausencias previstas do profesorado se produzan a primeira hora (da mañá ou da tarde) un membro do equipo directivo decidirá se se opta por avisar ao alumnado de bacharelato o día anterior, quedando rexistrado o aviso no libro de garda. No caso de ser unha ausencia imprevista, ou non ter dito aviso, o alumnado quedará no centro co profesorado de garda.

No caso de ausencia do profesorado a última hora, o alumnado de bacharelato poderá saír do centro, previa autorización do profesor/a de garda e un membro do equipo directivo, sempre que non se teña previsto unha actividade alternativa.

No caso de ausencia do profesorado no resto de casos e cursos, o profesor/a de garda quedara co alumnado no centro e poderá acompañalo ao patio previa autorización dun membro do equipo directivo. En tódolos casos anotarase a incidencia no libro de gardas.

► O centro terá un horario establecido para a visita dos pais ou titores legais. Fóra dese horario, non se deberán interromper as clases ou outras actividades programadas.

► En caso de accidente dalgún alumno, desde o instituto intentarase localizar os pais ou titores legais para comunicarlles dito contratempo. En función da urxencia ou gravidade, avisarase aos servizos de urxencia para que trasladen ao alumno/a ao centro sanitario onde obrigatoriamente se farán cargo da situación os familiares de devandito alumno/a.

5.1.- Acción do profesorado na corrección de condutas contrarias á convivencia

- Afirmase como principio básico a formación integral do alumno. Entendendo, polo tanto, que a acción educativa non se reduce ao aspecto estritamente académico, senón que se estende ao ámbito da formación como persoa, e que este obxectivo debe ser asumido por todos os sectores da comunidade educativa sen diferenzas de circunstancias, cargo ou función.
- O profesorado informará e fará cumprir a todo o alumnado as normas vixentes no centro.
- O profesorado debe exercer a súa tarefa educativa en todos os ámbitos do centro, observando e corrixindo en todo momento as actitudes e comportamentos que se produzan en detrimento da convivencia, aquelas que se consideren prexudiciais para a saúde de calquera membro da comunidade educativa.
- Toda corrección ha de ser equilibrada e proporcionada, tendendo á creación de actitudes positivas no alumnado e manténdose sempre nos estritos límites dos dereitos dos/as alumnos/as a que se respecte a súa integridade física e moral e a súa dignidade persoal.

- Todo profesor ou profesora terá presente que a eficacia na modificación de comportamentos, na maioría dos casos, depende da inmediata advertencia ao alumnado da improcedencia do seu comportamento ou actitude e da prontitude na corrección privada ou pública.
- O profesorado, na súa actividade docente na aula, debe corrixir todos aqueles comportamentos que entorpezan a acción educativa, a orde necesaria para o traballo docente e as faltas de respecto e consideración á súa persoa ou ao resto dos alumnos e alumnas.
- Todo profesor ou profesora, por si mesmo/a, debe ser capaz de crear e manter na aula o ambiente adecuado para acadar os obxectivos prefixados nos respectivos deseños didácticos.
- O profesorado non permitirá en horas intermedias, salvo causa xustificada, a saída de ningún alumno ou alumna da aula, antes de finalizar a hora da clase. A este efecto non se considera causa xustificada a realización de exames, recuperacións, ou calquera outro tipo de probas que afecten só a unha parte do alumnado da aula. Nese caso o/a profesor/a deberá organizar actividades alternativas dentro da aula para o alumnado que non participen na proba.

5.2-Dereitos e deberes de convivencia e participación directa

5.2.1-Dereitos e deberes dos pais/ nais/titores legais

5.2.1.1.- Dereitos

Os pais e nais, en relación coa educación dos seus fillos e fillas, son titulares dos seguintes dereitos de convivencia e participación, sen prexuízo dos establecidos nas leis orgánicas de educación:

- ▶ A ser respectados e recibir un trato adecuado polo resto da comunidade educativa.
- ▶ A estar informados sobre o progreso da aprendizaxe e integración socioeducativa dos seus fillos, para o que se lles facilitará o acceso ao profesorado e aos membros dos equipos directivos dos centros docentes.
- A ser informados sobre o estado de saúde do seu/súa fillo/a no caso de aparición de calquera sintomatoloxía durante o tempo de permanencia no centro.
- ▶ A recibir información sobre as normas que regulamentan a convivencia nos centros docentes-
- ▶ A ser oídos nos termos previstos por esta lei, nos procedementos disciplinarios para a imposición de medidas correctoras de condutas contrarias á convivencia dos seus fillos.
- ▶ A participar no proceso educativo a través de consultas e outros procedementos de participación directa que estableza a Administración educativa.

5.2.1.2.-Deberes

Os pais como primeiros responsables da educación dos seus fillos teñen os seguintes deberes:

- ▶ Coñecer, participar e apoiar a evolución do seu proceso educativo, en colaboración co profesorado e cos centros docentes.
- ▶ Coñecer as normas establecidas polos centros docentes, respectalas e facelas respectar, así como respectar a autoridade e as indicacións ou orientacións educativas do profesorado no exercicio das súas competencias.
- ▶ Fomentar o respecto polos restantes compoñentes da comunidade educativa.

- ▶ Colaborar cos centros docentes na prevención e corrección das condutas contrarias ás normas, de convivencia, dos seus fillos/fillas.

5.2.2.- Dereitos e deberes do alumnado

5.2.2.1.- Dereitos

O alumnado do centro, ademais do establecido na lexislación vixente, ten os dereitos recollidos nas *NOF Título IV Capítulo 1 Sección 1 (artigo 73)*:

- A recibir unha formación integral e coeducativa que contribúa ao pleno desenvolvemento da súa personalidade nun ambiente educativo de convivencia, liberdade e respecto mutuo.
- A que se respecten a súa identidade, integridade e dignidade persoais.
- Á protección integral contra toda agresión física ou moral, en particular contra as situacións de discriminación por razón de xénero, violencia de xénero e acoso escolar.
- A participar directamente no proceso educativo cando sexa consultado pola Administración educativa, nos termos previstos no título IV da Lei 4/2011 .
- A participar na confección das normas de convivencia e na resolución pacífica de conflitos.

Aos dereitos anteriores se engaden os seguintes:

- Recibir unha información que garanta o pleno desenvolvemento da súa personalidade intelectual, afectiva, moral e cívica.
- Ser avaliados obxectivamente e poder revisar os exames tanto ordinarios como extraordinarios.
- Coñecer a programación de contidos mínimos, criterios e instrumentos de avaliación elaborados polos diferentes departamentos didácticos.
- Recibir información sobre o seu rendemento académico.
- Recibir orientación escolar e profesional.
- Non ser discriminado por razóns de sexo, raza, relixión ou ideoloxía.

5.2.2.2.- Deberes

O alumnado do centro, ademais do establecido na lexislación vixente, ten os deberes recollidos nas *NOF Título IV Capítulo 1 Sección 1 (artigo 74)*:

- Participar e colaborar na mellora da convivencia escolar e na consecución dun adecuado clima de estudo no centro, respectando o dereito dos seus compañeiros.
- Respectar a dignidade e as funcións e orientacións do profesorado no exercicio das súas competencias, recoñecéndoo como autoridade educativa do centro
- Respectar a liberdade de conciencia, as conviccións relixiosas e morais, a igualdade de dereitos entre mulleres e homes e a dignidade, integridade e intimidade dos restantes membros da comunidade educativa.
- Respectar as normas de organización, convivencia e disciplina do centro docente.

- Conservar e facer bo uso das instalacións e dos materiais do centro.
- Intervir, a través das canles regulamentarias, en todo aquilo que afecte a convivencia do centros docente.
- Seguir as directrices do profesorado respecto da súa educación e aprendizaxe.
- Asistir á clase con puntualidade e co material preciso.

Aos deberes anteriores se engaden os seguintes:

- Permanecer nas aulas durante o horario lectivo aínda que falte un/unha profesor/a e durante os cambios de clase.
- Manter as mesmas pautas de conduta esixidas no centro cando realicen actividades educativas fora do mesmo.
- Manter os móbiles desconectados e gardados durante toda a xornada escolar (salvo autorización do/a profesor/a para unha actividade educativa) e evitar calquera aparello de imaxe ou son que interrompa o funcionamento normal de aula. Prohíbese a realización de fotografías ou gravacións de imaxes, son, etc...

5.2.3.- Dereitos e deberes do profesorado

5.2.3.1.- Dereitos

O profesorado do centro, ademais do establecido na lexislación vixente, ten os dereitos recollidos no *artigo 61 (NOF Título III Capítulo 1 Sección 1)*:

- Á protección xurídica adecuada ás súas funcións docentes.
- A participar directamente no proceso educativo cando sexa consultado pola administración educativa, nos termos previstos no *título IV da Lei 4/2011*.
- A acceder á formación necesaria na atención á diversidade e na conflictividade escolar e recibir os estímulos máis axeitados para promover a implicación do profesorado en actividades e experiencias pedagóxicas de innovación educativa relacionadas coa convivencia e a mediación.

Aos que se engaden os seguintes:

- A ser respectados, recibir un trato adecuado e ser valorado polo resto da comunidade educativa e pola sociedade en xeral no exercicio das súas funcións.
- A desenvolver a súa función docente nun ambiente educativo adecuado no que se preserve en todo caso a súa integridade física e moral.
- A participar e recibir a colaboración necesaria para mellorar a convivencia escolar e da educación integral do alumnado.
- A que se lle recoñezan as facultades precisas para manter un adecuado ambiente de convivencia durante as clases e as actividades e os servizos complementarios e extraescolares

5.2.3.2.- Deberes

O profesorado do centro, ademais do establecido na lexislación vixente, ten as obrigas recollidas no *artigo 62(NOF Título III Capítulo 1 Sección 1)*:

- Cumprir o seu horario persoal coa debida dilixencia e puntualidade.
- Controlar diariamente as faltas de asistencia e puntualidade do alumnado, rexistralas en Xade-web e manter informado ao titor/a de calquera outra circunstancia que afecte ao alumnado dese grupo.
- Impartir a súa materia axustándose á programación didáctica elaborada polo departamento.
- Dar a coñecer ao principio de curso aos seus alumnos os criterios de avaliación, os mínimos esixibles e os instrumentos de avaliación.
- Programar os exames con cinco días de antelación, sen prexuízo de que se poida preguntar por escrito aquilo que o alumnado debe levar ao día para o correcto seguimento das clases, e mostrar nas aulas aos alumnos os exames ou traballos corrixidos e cualificados.
- Facilitar aos pais ou representantes legais dos alumnos as informacións que se deriven dos instrumentos de avaliación.
- Conservar os instrumentos de avaliación polo menos un ano despois de realizadas as correspondentes avaliacións finais, e todo o tempo que sexa necesario se houbese unha reclamación en curso.
- Asistir ao Centro para atender posibles reclamacións contra as cualificacións finais.
- Realizar as actividades ás que se comprometen e posibilitar aquelas outras que se organicen no Centro.
- Respetar e facer respetar as normas de convivencia escolar e a identidade, integridade e dignidade persoal de todos os membros da comunidade educativa.
- Adoptar as decisións oportunas e necesarias para manter un adecuado ambiente de convivencia durante as clases e as actividades e os servizos complementarios e extraescolares, corrixindo cando lle corresponda a competencia, as condutas contrarias á convivencia do alumnado ou, no caso contrario, poñéndooas en coñecemento dos membros do equipo directivo do centro.
- Colaborar activamente na prevención, detección e erradicación das condutas contrarias á convivencia e, en particular, das situacións de discriminación por razón de xénero, violencia de xénero das situacións de acoso escolar.
- Informar ás nais e pais ou aos tutores/as sobre o progreso da aprendizaxe e integración socioeducativa dos seus fillos ou fillas ou pupilos/as, cumprindo as obrigas de dispoñibilidade dentro do horario establecido no centro para a atención a aqueles que lle impoña a normativa aplicable.
- Informar aos responsables do centro docente e, de ser o caso, á Administración educativa das alteracións da convivencia, gardando reserva e sigilo profesional sobre a información e as circunstancias persoais e familiares do alumnado.
- Velar, ao remate da última hora lectiva, porque o material do alumnado estea recollido; os equipos informáticos apagados, o alumnado preparado para saír ordenadamente e no horario establecido.

5.2.4.- Dereitos e deberes do persoal de administración e de servizos

5.2.4.1.- Dereitos

O persoal de administración e servizos do centro docente, dentro do marco legal establecido e no ámbito da convivencia escolar, recoñécenselle os dereitos recollidos no *artigo 68 (NOF Título III Capítulo 2 Sección 1)* e os seguintes:

- A ser respectados e recibir un trato adecuado e ser valorado polo resto da comunidade educativa e pola sociedade en xeral no exercicio das súas funcións.
- A desenvolver as súas funcións nun ambiente adecuado no que se preserve en todo caso a súa integridade física e moral
- A participar, no exercicio das súas funcións, na mellora da convivencia escolar.
- Á protección xurídica adecuada ás súas funcións.
- A participar directamente no proceso educativo cando sexa consultado pola Administración educativa, nos termos previstos no *título IV da Lei 4/2011*.

5.2.4.2.- Deberes

O persoal non docente do centro, ademais do establecido na lexislación vixente, ten as obrigas recollidas nas *NOF Título III Capítulo 2 Sección 1 Artigos 68-69*:

- Dispensar ao alumnado un trato respectuoso e correcto no ámbito de desenvolvemento das súas funcións.
- Colaborar activamente na prevención, detección e erradicación de condutas contrarias á convivencia e, en particular, das situacións de acoso escolar.
- Gardar sigilo e confidencialidade respecto das actuacións relacionadas co ámbito educativo das que teña coñecemento.

6.- GRADACIÓN, TIPIFICACIÓN E CORRECCIÓNS DAS FALTAS DE CONDUTA CONTRARIAS ÁS NORMAS DE CONVIVENCIA

Todas as correccións que teñan que aplicarse polo incumprimento das normas de convivencia deberán ter un carácter educativo e recuperador, garantir o respecto aos dereitos do alumnado e procurar a mellora nas relacións de todos os membros da comunidade educativa.

Nas correccións dos incumprimentos deberá terse en conta:

1. Ningún alumno/a poderá ser privado do exercicio do seu dereito á educación.
2. Non poderán imporse correccións contrarias á integridade física e dignidade persoal do alumnado.
3. Antes de instruír un expediente e de resolver e impor unha corrección, terase en conta a idade, as circunstancias persoais, familiares ou sociais do/a alumno/a. Para estes efectos poderanse solicitar os informes que se estimen necesarios.
4. Para os efectos de gradación das correccións consideraranse circunstancias paliativas o recoñecemento espontáneo da súa conduta incorrecta, se é o caso, o cumprimento igualmente espontáneo da obriga de reparar os danos producidos e a falta de intencionalidade. Considerarase circunstancias agravantes a premeditación e a reiteración, a difusión por calquera medio da conduta, das súas imaxes ou da ofensa, o

carácter especialmente vulnerable da vítima da conduta, a natureza dos prexuízos causados e a discriminación por razón de sexo, raza e conviccións políticas, morais ou relixiosas.

No centro a concreción da medida correctora utilizada dependerá do nivel da falta. Valoraranse as condutas contrarias a convivencia como:

► **NIVEL 1**, si se dan circunstancias paliativas. (Recoñecemento espontáneo do carácter incorrecto da conduta e, se é o caso, cumprimento igualmente espontáneo da obriga de reparar os danos producidos).

► **NIVEL 2**, si se dan circunstancias agravantes. (Existencia de intencionalidade ou reiteración nas condutas. Difusión ofensiva da conduta por calquera medio, incluídos os electrónicos. Carácter especialmente vulnerable da vítima. A natureza dos prexuízos causados).

No ANEXO II aparecen as condutas tipificadas sempre como de NIVEL II e as medidas correctoras correspondentes. Á parte delas, o/a profesor/a poderá considerar calquera conduta de Nivel 2 en función das circunstancias que rodeen a comisión desta (ton utilizado, xestos, avisos anteriores...).

En calquera caso as familias sempre serán informadas das medidas educativas correctoras que se imponhan.

A Xefatura de estudos deberá levar un rexistro das medidas correctoras tomadas para informar a Comisión de Convivencia, ao Claustro e ao Consello Escolar.

6.1.- Condutas leves contrarias as normas de convivencia

No capítulo III, artigo 42 do decreto 8/2015 do 8 de xaneiro polo que se desenvolve a lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa considéranse condutas leves contrarias as normas de convivencia no centro educativo as seguintes:

1. As condutas tipificadas como agresión, inxuria ou ofensa na alínea a), os actos de discriminación da alínea b), os actos de indisciplina da alínea g), os actos inxustificados da alínea h) e as accións prexudiciais descritas na alínea i) do artigo 15 da lei 4/2011 que non alcancen a gravidade requirida no dito precepto.
2. Portar calquera obxecto, substancia ou produto expresamente prohibido polas normas do centro que sexa perigoso para a saúde ou integridade persoal do alumnado ou dos demais membros da comunidade educativa, ou que perturbe o normal desenvolvemento das actividades docentes, complementarias ou extraescolares, cando non constituía unha conduta gravemente prexudicial para a convivencia da acordo coa alínea j) do artigo 15 da lei 4/2011
3. A falta de asistencia inxustificada á clase e as reiteradas faltas de puntualidade, nos termos establecidos polas normas de convivencia do centro.
4. A reiterada asistencia ao centro sen o material e equipamento precisos para participar activamente no desenvolvemento das clases.
5. As demais condutas que se tipifiquen como tales nas normas de convivencia de cada centro docente. Neste punto, as condutas tipificadas polo centro como condutas leves contrarias as normas de convivencia están concretadas e recollidas no ANEXO II “Parte de falta leve de conduta”.

6.1.1- Medidas correctoras das faltas leves de conduta.

Segundo o establecido nos artigos 22 e 23 da Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa, e no artigo 43 do decreto 8/2015, do 30 de xuño, que desenvolve a lei anterior as

medidas correctoras das faltas leves de conduta poden ser as que aparecen no cadro inferior no que tamén aparece a persoa competente para súa aplicación:

MEDIDA	DOCENTE	TITOR/A	XEF. ESTUDOS	DIRECCIÓN
Amoestación privada ou por escrito.	x	x	x	x
Comparecencia inmediata ante a persoa que ocupe a xefatura de estudos .	x	x	x	x
Realización de traballos específicos en horario lectivo.	x	x	x	x
Realización, en horario non lectivo, de tarefas que contribúan á mellora e desenvolvemento das actividades do centro.		x	x	x
Suspensión do dereito a participar nas actividades extraescolares ou complementarias do centro por un período de ata dúas semanas.			x	x
Cambio de grupo por un período de ata unha semana.			x	x
Suspensión do dereito de asistencia a determinadas clases por un período de ata tres días lectivos. Durante o tempo que dure a suspensión, o alumnado deberá realizar os deberes ou traballos que se determinen para evitar a interrupción no proceso formativo.				x
Suspensión do dereito de asistencia ao centro a determinadas clases por un período de ata tres días lectivos. Durante o tempo que dure a suspensión, o alumnado deberá realizar os deberes ou traballos que se determinen para evitar a interrupción no proceso formativo.				x

Atendendo á normativa o profesorado poderá tomar as seguintes **medidas inmediatas**:

1. Amoestación.(Privada ou por escrito)
2. Envío a aula de convivencia con tarefa e unha vez cuberto o parte de falta leve (ANEXO II)
3. Retención de material. Exemplo: Retirada de teléfonos móbiles, aparellos de son ou outros aparellos electrónicos alleos ao proceso de ensino-aprendizaxe. Serán devoltos ao final da xornada, aos pais, nais ou titores legais ou ao alumno/a, no caso de ser maior de idade, previa comunicación por escrito.
4. Cambio de sitio dentro da aula.
5. Outras:
 1. Comparecencia inmediata diante do/a Xefe/a de Estudos.
 2. Realización de tarefas en horario lectivo/ non lectivo
 3. Petición de desculpas

O procedemento para a imposición de medidas correctoras de condutas leves contrarias as normas de convivencia están recollidas **nos artigos 44 e 45 do decreto 8/2015 do 8 de xaneiro polo que se desenvolve a lei 4/2011, do 30 de xuño, da convivencia e participación da comunidade educativa (DOG nº 17, 27-xaneiro-2015) e no artigo 26 da Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa.**

As medidas de suspensión do dereito de asistencia a determinadas clases ou a suspensión temporal do dereito de asistencia ao centro requiren a resolución expresa por escrito, que deberá ser comunicada a familia. Logo desta notificación o afectado ou os seus representantes legais poderán solicitar por escrito, nun prazo máximo de dous días, a revisión das medidas. No caso de solicitar esa revisión, a dirección emitirá unha nova resolución na maior celeridade posible ratificando ou rectificando as medidas impostas. Esta resolución pon fin ao procedemento e é inmediatamente executiva.

O resto das medidas aínda que non requiren da resolución expresa por escrito, serán comunicadas a Xefatura de estudos e por Abalar ou correo electrónico ás persoas responsable (pai/nai ou titores legais).

Cando algunha destas medidas sexa aplicada directamente por parte dun/dunha profesor/a terá que seguir os seguintes pasos:

1. O/A profesor/a cubrirá o parte de falta de conduta onde fará constar unha breve descrición dos feitos acaecidos, o tipo de falta e o nivel da mesma. Este parte se entregará a Xefatura de Estudos quen comunicará a medida correctora imposta ao alumno/a, de ser o caso.
2. O/A profesor/a informará obrigatoriamente a nai, pai, titor legal do/a alumno/a dos feitos acaecidos. A comunicación pode ser telefónica, por Abalar ou por correo electrónico. No caso de ser imposible polas canles anteriormente comentadas se realizará por correo postal con acuse de recibo dende a secretaria.

Estas pasos se cumprirán tanto nas medidas aplicadas dentro da aula como calquera actividade complementaria ou extraescolar.

6.1.2.- Prescrición das faltas leves de conduta e medidas correctoras

As faltas leves prescriben ao mes da súa comisión. O prazo de prescrición comezará a contarse desde o día en que a conduta se leve a cabo, salvo cando se trate dunha conduta continuada, caso no que o prazo de prescrición non se empezará a computar mentres aquela non cese.

As medidas correctoras das faltas leves de conduta contrarias á convivencia prescriben aos catro meses da súa imposición.

6.2.- Condutas gravemente prexudiciais para a convivencia

Segundo o establecido no artigo 15 *da Lei 4/2011 de 30 do xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa* e no capítulo II, artigo 38 *do decreto 8/2015, do 8 de xaneiro polo que se desenvolve a lei 4/2011 de 30 do xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa* considéranse gravemente prexudiciais para a convivencia nos centros docentes:

- a)** As agresións físicas ou psíquicas, as inxurias e as ofensas graves, as ameazas e as coaccións contra os demais membros da comunidade educativa.
- b)** Os actos de discriminación grave contra os membros da comunidade educativa por razón de nacemento, raza, sexo, orientación sexual, capacidade económica, nivel social, conviccións políticas,

morais ou relixiosas, discapacidades físicas, sensoriais ou psíquicas, ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.

- χ) Os actos individuais ou colectivos de desafío á autoridade do profesorado e ao persoal de administración e de servizos que constitúan unha disciplina grave.
- δ) A gravación, a manipulación e a difusión por calquera medio de imaxes ou informacións que atenten contra o dereito á honra, a dignidade da persoa, a intimidade persoal e familiar e a propia imaxe dos demais membros da comunidade educativa.
- ε) As actuacións que constitúan acoso escolar conforme ao establecido polo *artigo 28 desta lei*.
- ϕ) A suplantación de personalidade en actos da vida docente e a falsificación, alteración ou subtracción de documentos académicos.
- γ) Os danos graves causados de forma intencionada ou por negligencia grave ás instalacións e aos materiais dos centros docentes, incluídos os equipos informáticos e o software, ou aos bens doutros membros da comunidade educativa ou de terceiros, así como a súa subtracción.
- η) Os actos inxustificadas que perturben gravemente o normal desenvolvemento das actividades do centro, incluídas as de carácter complementario e extraescolar.
- ι) As actuacións gravemente prexudiciais para a saúde e a integridade persoal dos membros da comunidade educativa do centro, ou a incitación a elas.
- ϕ) Portar calquera obxecto, substancia ou produto gravemente perigoso para a saúde ou a integridade persoal de calquera membro da comunidade educativa. En todo caso, reputarase indisciplina grave a resistencia ou a negativa a entregar os obxectos a que se refire o *punto terceiro do artigo 11 desta lei* cando se é requirido para iso polo profesorado.

O punto 3 do artigo 11 establece: *O profesorado está facultado para requirir ao alumnado, dentro do recinto escolar e tamén durante a realización de actividades complementarias e extraescolares, a entrega de calquera obxecto, substancia ou produto que porte e que estea expresamente prohibido polas normas do centro, resulte perigoso para a súa saúde ou integridade persoal ou a dos demais membros da comunidade educativa ou poida perturbar o normal desenvolvemento das actividades docentes, complementarias ou extraescolares.*

O requirimento previsto neste punto obriga á alumna ou alumno requirido á inmediata entrega do obxecto, que será depositado polo profesorado na Dirección do centro coas debidas garantías, quedando á disposición da nai ou pai ou da titora ou titor -se a alumna ou alumno que o porta fose menor de idade-, ou da propia alumna ou alumno -se fose maior de 18 anos-, unha vez terminada a xornada escolar ou a actividade complementaria ou extraescolar, todo iso sen prexuízo das correccións disciplinarias que poidan corresponder.

- κ) A reiteración, nun mesmo curso escolar, de condutas leves contrarias á convivencia. Considérase conduta gravemente prexudicial para a convivencia a **acumulación de catro faltas de conduta leves durante un mes.**
- λ) O incumprimento das sancións impostas.

6.2.1.- Medidas correctoras das condutas gravemente prexudiciais para a convivencia

Segundo o establecido no *artigo 21 da Lei 4/2011 de 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa*, e no capítulo II, artigos 39 e 40 do decreto 8/2015, do 8 de xaneiro que a desenvolve, as

condutas gravemente prexudiciais para a convivencia nos centros docentes poden ser corrixidas coas seguintes medidas:

- Realización, dentro ou fóra do horario lectivo, de tarefas que contribúan á mellora e ao desenvolvemento das actividades do centro.
- Suspensión do dereito a participar nas actividades extraescolares ou complementarias do centro por un período de entre dúas semanas e un mes.
- Cambio de grupo.
- Suspensión do dereito de asistencia a determinadas clases por un período de entre catro días lectivos e dúas semanas. Durante o tempo que dure a suspensión, o alumnado deberá realizar os deberes ou traballos que se determinen para evitar a interrupción no proceso formativo.
- Suspensión temporal do dereito de asistencia ao centro por un período de entre catro días lectivos e un mes. Durante o tempo que dure a suspensión, o alumnado deberá realizar os deberes ou traballos que se determinen para evitar a interrupción no proceso formativo.
- Cambio de centro.

O procedemento para a imposición das medidas correctoras das condutas gravemente prexudiciais para a convivencia está recollido no *capítulo IV do título III, do decreto 8/2015 do 8 de xaneiro, artigos do 46 ao 54 e no artigo 25 da Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa*. Concreción do procedemento corrector:

- As medidas correctoras de condutas gravemente prexudiciais para a convivencia só se poden impoñer logo da tramitación dun procedemento que pode ser conciliado ou común.
- Corresponde acordar a incoación do procedemento á Dirección do centro, por propia iniciativa, por petición motivada do profesorado ou da titor/a da alumna ou alumno ou da Xefatura de Estudos, ou logo da denuncia doutros membros da comunidade educativa.
- Tamén é decisión da Dirección o tipo de procedemento que hai que seguir e si son ou non necesarias medidas provisionais, logo de ter recollida a información previa necesaria no prazo máximo de dous días lectivos.

6.2.2.- Prescrición das condutas gravemente prexudiciais e medidas correctoras

Segundo se establece *nos artigos 17 e 24 da Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa*:

“As condutas gravemente prexudiciais prescriben aos catro meses da súa comisión. O prazo de prescrición comezará a contarse desde o día en que a conduta se leve a cabo, salvo cando se trate dunha conduta continuada, caso no que o prazo de prescrición non se empezará a computar mentres aquela non cese.

As condutas gravemente prexudiciais para a convivencia interromperán a prescrición á iniciación, con coñecemento do interesado ou da interesada, do procedemento para a corrección da conduta, e continuarase o cómputo do prazo de prescrición para o caso de producirse a caducidade do procedemento.

As medidas correctoras das condutas gravemente prexudiciais para a convivencia nos centros docentes prescriben ao ano da firmeza en vía administrativa da resolución que as impón”.

6.2.3.- Procedementos para a imposición de medidas correctoras de condutas gravemente prexudiciais

6.2.3.1.- PROCEDEMENTO CONCILIADO

Sempre que sexa posible, deberá intentarse a conciliación entre a alumna ou alumno e os outros membros da comunidade educativa cuxos dereitos fosen lesionados, e a reparación voluntaria dos danos materiais ou morais producidos.

REQUISITOS

- 1) O alumno ou a alumna responsable reconece a gravidade da súa conduta, está disposto/a a reparar o dano e comprométese a cumprir as medidas correctoras que se decidan.
- 2) No caso de haber outros afectados, que estes mostren a súa conformidade co procedemento.

CASOS NOS QUE NON PROCEDE O PROCEDEMENTO CONCILIADO

- a) Conduta cunha notoria gravidade.
- b) Alumno ou alumna que durante o mesmo curso e pola mesma conduta xa fixese uso da conciliación.
- c) Negativa dunha das partes implicadas

DESENVOLVEMENTO

Tramitación:		Competencia	Prazos
Elección do procedemento conciliado	Información previa	Dirección	2 días lectivos desde que se tivo coñecemento dos feitos
	Notificación por escrito ás partes resposta por escrito 1 día lectivo desde a recepción		3 días lectivos desde que se tivo coñecemento dos feitos
Nomeamento do instrutor		Dirección	
Convocar reunión	-instrutor -alumnado implicado -pais/nais -mediador	Dirección	1 día lectivo desde o remate do prazo para a comunicación da opción elixida

Na reunión a persoa instrutora recordarlles que están a participar no procedemento conciliado voluntariamente, o que supón acatar o acordo que se derive deste. Posteriormente exporá e valorará a conduta e, oídas as partes, propondrá algunha das medidas correctoras. A continuación a persoa instrutora dará a palabra a cada un dos presentes para que fagan as consideracións oportunas sobre a súa corrección. A reunión finalizará unha vez obtido o acordo, por escrito, entre as partes sobre as medidas correctoras.

Se non se alcanza un acordo ou se o/a alumno/a non cumpre as medidas acordadas, continuarase a corrección polo procedemento común mantendo a mesma persoa instrutora.

MEDIADOR actuará como mediador o/a orientador/a do centro. As funcións da persoa mediadora están no *artigo 51 punto 3 do decreto 8/2015*. O/A orientador/a colaborará coa persoa instrutora para lograr o achegamento entre as persoas afectadas e o seu consenso na medida correctora que se vaia a aplicar:

- Contribuirá no proceso de conciliación.

- Axudará a que cada unha das persoas afectadas comprendan cales son os intereses, necesidades e aspiracións das outras partes para chegar ao entendemento.
- Apoiar o adecuado cumprimento do acordo no procedemento conciliado.

6.2.3.2.- PROCEDEMENTO COMÚN

A apertura do procedemento disciplinario notificarase á nai ou pai ou ao titor/a legal do alumno/a, ou a este se é maior de idade, así como ao titor/a escolar, con indicación da conduta que o motiva, as correccións que poidan corresponder e o nome do profesor/a que actuará como persoa instrutora. Así mesmo, comunicarase á inspección educativa.

A Dirección cubrirá inicialmente a folla 1.1 e a folla 1.2

► Folla 1.1: apertura de procedemento disciplinario.

Comunicación á nai ou pai ou ao titor/a da alumna ou alumno.

► Folla 1.2: apertura de procedemento disciplinario.

Comunicación á inspección educativa.

O director do centro, ao inicio do procedemento disciplinario ou en calquera momento da tramitación, pode adoptar de xeito motivado, por iniciativa ou por instancia do instrutor, **medidas provisionais**. Estas medidas provisionais poderán ser:

- a) Cambio temporal de grupo.
- b) Suspensión do dereito de asistencia ao centro ou a determinadas clases ou actividades, por un período non superior a tres días lectivos.

A adopción destas medidas provisionais notificarase á nai ou pai ou ao titor/a do alumno/a, ou a este se é maior de idade. En caso de adoptar medidas provisionais durante a tramitación do procedemento disciplinario, a Dirección cubrirá a folla 2 do procedemento disciplinario.

O instrutor/a cubrirá as seguintes follas:

► Folla 3: citación á nai ou pai ou á titora ou titor.

En caso de comunicación e citación telefónica, o día que se presenten no centro co instrutor/a firmarán dita citación. En caso de que non sexa posible comunicarse cos pais ou titores enviarase dita citación por correo certificado e urxente. E de non presentarse o día da citación procederase *co artigo 27 da lei 4/2011*, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa. que di:

“As audiencias e comparencias das nais e pais ou das titoras ou titores do alumnado menor de idade nos procedementos disciplinarios regulados nesta sección son obrigatorias para eles, e a súa desatención reiterada e inxustificada será comunicada ás autoridades competentes para os efectos da súa posible consideración como incumprimento dos deberes inherentes á patria potestade ou á tutela.”

► Folla 4.1: declaración alumno/a incoado.

Nesta folla recóllese a declaración do inculpado, en caso de que este sexa menor de idade estarán presentes a nai ou pai ou a titora ou titor da alumna ou alumno; e polo tanto, cubrirase tamén a **folia 4.2: audiencia aos pais ou titores**.

► **Folia 5: declaración de testemuñas.**

Cando sexa necesaria a declaración de **testemuñas** para proceder á resolución do procedemento, poderase tomar declaración a **testemuñas**. Se esta declaración é formal e, no caso de ser a alumna ou alumno menor de idade, estarán presentes a nai ou pai ou a titora ou titor da alumna ou alumno. Neste caso cubrirase a folia 5.

► **Folia 6: proposta de resolución.**

Unha vez recollida toda a información, a instrutora ou instructor formulará unha proposta de resolución que quedará recollida nesta folla.

► **Folia 7: acta de comunicación aos pais ou aos titores da proposta de resolución.**

Se é necesario unha segunda citación cos pais ou titores do alumno/a, farase unha segunda citación conforme á **folia 3**. Dita citación pode entregarse na primeira reunión.

Finalizada a instrución do procedemento disciplinario, a persoa instrutora formulará proposta de resolución e dará audiencia ao alumno/a e, se é menor de idade, á nai ou pai ou ao titor/a legal, convocándoos a unha comparecencia en horario lectivo na que poderán acceder a todo o actuado e da cal se estenderá acta.

Realizado o trámite de audiencia, a persoa instrutora entregará toda a documentación a Dirección do centro.

O/a director/a cubrirá finalmente as seguintes follas:

► **Folia 8.1.: resolución do director/a do centro.**

Notificación á nai ou pai ou á titora ou titor do alumno/a. De ser o alumno/a maior de idade poderase notificar a este.

► **Folia 8.2: resolución do director/a do centro.**

Notificación á Inspección Educativa.

A resolución notificarase á nai ou pai ou á titora ou titor da alumna ou alumno, ou a este se é maior de idade, **nun prazo máximo de doce días lectivos** desde que se tivo coñecemento dos feitos que deron á incoación do procedemento, e comunicarse á inspección educativa

A resolución motivada da persoa titular da Dirección do centro pronunciarase sobre a conduta da alumna ou alumno e impondrá, se é o caso, a correspondente corrección, así como a obriga de reparar os danos producidos.

Dita resolución pon fin á vía administrativa e será inmediatamente executiva. Contra a resolución da persoa titular da Dirección do centro cabe instar a revisión ante o Consello Escolar no prazo de dez días lectivos nos termos previstos na *liña f) do artigo 127 da Lei orgánica 2/2006, de 3 de maio, de educación*.

Na seguinte táboa resúmense os pasos que se deben seguir para a tramitación dun procedemento disciplinario, a persoa que debe realizar cada trámite do procedemento e os prazos previstos.

O prazo máximo do procedemento disciplinario é de 12 días lectivos, polo que os demais prazos que aparecen na táboa son aproximativos.

<u>Tramitación:</u>			
<u>Pasos que hai que seguir</u>	<u>Nome da folla</u>	<u>Competencia</u>	<u>Prazos previstos</u>
Apertura de procedemento disciplinario	Folla 1.1: apertura de procedemento disciplinario. Comunicación aos pais ou titores.	A Dirección	Data inicio do procedemento
	Folla 1.2: apertura de procedemento disciplinario. Comunicación á Inspección Educativa.		
Adopción de medidas provisionais	Folla 2: adopción de medidas provisionais	A Dirección	En calquera momento da tramitación
Desenvolvemento da instrución	Folla 3: citación á nai ou pai ou á titora ou titor	O instrutor	Sete días lectivos
	Folla 4.1: declaración alumno/a incoado		
	Folla 4.2: audiencia aos pais ou titores.		
	Folla 5: declaración de testemuñas.		
Proposta de resolución	Folla 6: proposta de resolución	O instrutor	Dous días lectivos
	Folla 7: acta de comunicación aos pais ou aos titores da proposta de resolución.		
Resolución do procedemento disciplinario	Folla 8.1.: resolución do director/a do centro. Notificación á nai ou pai ou ao titor/a do alumno/a	A Dirección	Prazo máximo total: 12 días lectivos
	Folla 8.2: resolución do director/a do centro. Notificación á Inspección Educativa.		

6.2.3.3.-Procedemento para o nomeamento do instrutor/a

O/A instrutor/a do procedemento disciplinario común ou conciliado nomearase entre o profesorado do centro a excepción dos seguintes:

- ▶ Profesor ou profesora testemuña no procedemento disciplinario.
- ▶ Titor/a do alumno/a do grupo.
- ▶ Profesores/as que imparten materias este curso escolar ao alumno/a incoado/a.
- ▶ Equipo directivo do centro.
- ▶ Profesores/as que xa instruíron un procedemento disciplinario neste ano académico e no ano anterior.

A elección será a sorteo público, non tendo en conta os profesores anteriormente nomeados.

7.- PROTOCOLO DE ACTUACIÓN EN CASOS DE ACOSO-CIBERACOSO ESCOLAR

Facer os expedientes seguindo os modelos da consellería

7.1.- Definición de acoso escolar-ciberacoso escolar

Segundo os expertos, considérase que existe acoso escolar cando un alumno/a recibe un continuo e deliberado maltrato verbal, físico e/ou psicolóxico, incluído o illamento ou baleiro social, por parte dun ou varios compañeiros que se comportan con el/ela cruelmente co obxecto de sometelo/a, asustalo/a e/ou ameazalo/a, atentando contra a súa dignidade. Terán a mesma consideración as condutas realizadas a través de medios electrónicos, telemáticos ou tecnolóxicos que teñan causa nunha relación que xurda no ámbito escolar.

É necesario diferenciar o acoso respecto de agresións esporádicas e outras manifestacións violentas.

O ciberacoso é unha modalidade de acoso producido a través das TRIC, como poden ser a mensaxaría instantánea, as redes sociais ou internet en xeral. Pode incluír a difusión de rumores a través da rede, a publicación de información falsa, a suplantación da identidade, o acoso sexual ou o envío de mensaxes ameazantes, humillantes ou insultantes a través de internet, entre outros comportamentos.

7.2.- Procedemento de detección

Para poder considerar un comportamento como acoso escolar deben cumprirse tres criterios diagnósticos que deben darse simultaneamente, prescindindo da personalidade da propia vítima. Os criterios son:

- a) A existencia da intención de facer dano.
- b) A repetición de condutas agresivas.
- c) A duración en tempo, co establecemento dun esquema de abuso de poder desequilibrado entre vítimas e agresores.

O acoso pódese levar a cabo mediante as seguintes condutas e adoptando máis dunha modalidade:

1. Comportamentos de desprezo e ridiculización.
2. Coaccións.
3. Agresións físicas e/ou verbais.
4. Comportamentos de intimidación e ameaza.
5. Comportamentos de exclusión, marxinación social e menosprezo.
6. Roubos, extorsións, chantaxes e deterioración de pertenzas.
7. Utilización de Internet, mensaxes de móbiles... coa intención de facer dano mediante envío masivo de correos electrónicos, difusión de imaxes sen consentimento do interesado...
Ciberacoso.

Tipos de acoso:

- 1.-Físico: pode ser directo (sobre a propia vítima: golpes, empurróns, beliscos, etc.) ou indirecto (danos ás súas propiedades ou a outras persoas próximas a ela -irmáns ou irmás de menor idade, por exemplo)
- 2.-Verbal: pode ser directo (insultos, alcumes, ofensas, berros, burlas, humillacións, etc.) ou indirecto (difusión de rumores negativos, discriminación etc.).

3.-Psicológico: ameazas, intimidación, manipulación, chantaxe ou extorsión. Este tipo de acoso tamén abrangue a exclusión social, a través da cal se impide a participación e/ou a inclusión da vítima, ou se ignora a súa presenza no grupo.

4.-Sexual: calquera acto violento ou agresión baseados nunha situación de desigualdade no marco dun sistema de relacións de dominación que teña ou poida ter como consecuencia un dano físico, sexual ou psicológico.

7.3.- Procedemento de intervención ante supostas situacións de acoso escolar

I. FASE1: COMUNICACIÓN DOS FEITOS E PRIMEIRA VALORACIÓN

ANEXO 1. COÑECEMENTO DA SITUACIÓN.

Calquera membro da comunidade educativa que teña coñecemento dunha situación de acoso escolar entre alumnos/as ou considere a existencia de indicios razoables, ten a obrigaón de poñela inmediatamente en coñecemento do equipo directivo do Centro de xeito directo ou usando o Punto Laranxa físico ou virtual (na Web do centro).

A dirección do centro cubrirá a asinará a correspondente folla de recollida de información. (ANEXO I)

O silencio que rodea as situacións de acoso vén provocado polo medo a sufrir represalias ao realizar a denuncia. Para evitalas e facilitar a comunicación porase en funcionamento o Punto Laranxa físico e virtual. Este punto de comunicación será revisado diariamente por unha persoa nomeada pola dirección.

ANEXO 2.CONSTITUCIÓN DO EQUIPO ACAE

A dirección do centro educativo e o denominado equipo ACAE serán as figuras encargadas de levar adiante todas as actuacións necesarias durante o proceso de intervención e deberán manter unha comunicación constante.

Este equipo será constituído para cada unha das intervencións por un mínimo de tres membros do claustro (Xefa do Departamento de Orientación e Coordinadora de Benestar e Convivencia, representante dos docentes na Comisión de Convivencia e un/unha docente nomeado/a pola dirección do centro para cada caso en función do alumnado implicado, que será a persoa instrutora do procedemento corrector, de ser o caso) e contará coa colaboración, de ser preciso, do/a responsable da atención á vítima, así como de persoas de confianza, pertencentes ao centro, de todo o alumnado implicado.

ANEXO 3. PRIMEIRA VALORACIÓN DOS FEITOS COMUNICADOS.

O equipo ACAE concretará o máximo as actuacións e os resultados das primeiras indagacións para acordar se se determina, ou non, a necesidade de apertura dunha investigación en relación aos feitos denunciados pois (si/non) se aprecia a existencia de indicios de acoso nin ciberacoso. Despois de feita a valoración, informarase do acordado á Dirección do Centro.

Se o equipo ACAE non determina a necesidade de apertura dunha investigación, a dirección do centro informará a xefatura de estudos sobre a necesidade de establecer as medidas educativas oportunas para abordar as faltas contrarias á convivencia que se detectasen.

II.-FASE 2 : INVESTIGACIÓN E DITAME

ANEXO 4. INVESTIGACIÓN E DITAME

No caso de concluír que os feitos conteñen indicios de acoso ou ciberacoso, procede abrir unha investigación. Nesta fase de investigación non é obrigatorio informar ás familias nin ás persoas representantes legais. .

Trátase dun proceso confidencial que ten como obxectivo confirmar ou descartar a necesidade de apertura do Protocolo de Acoso e Ciberacoso Escolar. Todas as actuacións realizadas deberán ser recollidas documentalmente. O equipo ACAE valerase da observación directa e sistemática e/ou da realización de entrevistas ANEXO 4.1 (posible vítima, posibles persoas acosadoras, persoas espectadoras e persoa que informa dos feitos), tomando aquelas medidas inmediatas que considere e determinando uns resultados en base aos que elaborará un ditame entregando copia do mesmo á dirección:

- **DESCÁRTASE** a posible situación de acoso ou ciberacoso escolar, polo que **NON** se determina a necesidade de apertura do Protocolo de Acoso e Ciberacoso Escolar, e se dá o caso por concluído. A dirección do centro informará á xefatura de estudos sobre a necesidade de establecer as medidas educativas e correctoras oportunas para abordar as faltas contrarias á convivencia ou gravemente prexudiciais que se determinen.
- **CONFÍRMASE** a posible situación de acoso ou ciberacoso escolar, polo que **SI** que se determina a necesidade de apertura do Protocolo de Acoso e Ciberacoso Escolar e da posta en marcha de medidas de tratamento do caso.

Nas entrevistas pódese ofrecer a unha persoa de confianza actuar como acompañante da persoa entrevistada, debendo esta aceptar asinado o ANEXO 4.2.

ANEXO V. NOMEAMENTO DA PERSOA RESPONSABLE DA ATENCIÓN Á PRESUMIBLE VÍTIMA

Soamente no caso da apertura do protocolo, a Dirección do centro nomeará unha persoa de atención á presumible vítima.

III.-FASE 3: APERTURA DO PROTOCOLO

ANEXO 6. COMUNICACIÓN DE APERTURA DO PROTOCOLO DE ACOSO E CIBERACOSO ESCOLAR

A dirección comunicará oficialmente, a través de medios físicos ou telemáticos, a apertura do protocolo ás familias e/ou representantes legais das persoas implicadas, e estas serán convocadas a unha reunión a través do Anexo 6 .Deste anexo enviarase unha copia á inspección educativa

ANEXO 7. REUNIÓN COAS PERSOAS IMPLICADAS EN PRESENZA DA FAMILIA OU DE REPRESENTANTES LEGAIS

En presenza das familias ou de representantes legais, o equipo ACAE informará das medidas inmediatas adoptadas, as actuacións realizadas e a información resultante das investigacións previas. Ademais, recollerá a nova información achegada pola persoa implicada* e deixará constancia de todo o anterior a través do Anexo 7.

Rematadas as reunións, o equipo ACAE comunicará á dirección do centro as conclusións que levan consigo o pechamento do protocolo.

*Condición da persoa implicada :víctima, acosadora, espectadora ou informante.

IV.- FASE 4 : PECHAMENTO DO PROTOCOLO

ANEXO 8. COMUNICACIÓN DE PECHAMENTO DO PROTOCOLO DE ACOSO E CIBERACOSO ESCOLAR

Con toda a información obtida o equipo ACAE descartará ou confirmará a situación de acoso ou ciberacoso de cada persoa implicada comunicando o resultado á Dirección .

A Dirección débese remitir ás familias ou representantes legais, á Inspección Educativa e, de ser o caso, a outros organismos co ANEXO 8 e nel quedará confirmada/ descartada a situación de acoso ou ciberacoso escolar, indicando as propostas de actuación entre as que pode estar o inicio dun procedemento corrector.

V.-FASE 5: SEGUIMENTO E VALORACIÓN DAS MEDIDAS ACORDADAS

ANEXO 9. SEGUIMENTO E AVALIACIÓN DAS MEDIDAS ADOPTADAS

As medidas propostas polo equipo ACAE levan asociado un seguimento do seu desenvolvemento, adaptando a temporalización proposta a continuación ás circunstancias concretas de cada situación e deixárase constancia a través do Anexo 9, do cal deberá entregarse copia á dirección do centro.

A temporización proposta é a seguinte:

- Primeiro mes: recollida de información quincenalmente.
- Segundo mes en diante: recollida de información mensualmente.

Manterase este seguimento o tempo que se considere necesario. As follas de seguimento serán entregadas ao finalizar o curso á dirección do centro; incluíranse no expediente do protocolo e facilitarase unha copia ao profesorado titor do alumno implicado do curso seguinte.

No caso de que a conduta que orixina esta intervención sexa considerada gravemente prexudicial para a convivencia, os prazos axustaranse aos que a normativa impón para instruír un procedemento corrector .

RESUMO DO PROCEDEMENTO DE ACOSO ESCOLAR

I	1.-RECOLLIDA INICIAL DA INFORMACIÓN. ANEXO I	D
	2.-CONSTITUCIÓN DO EQUIPO ACAE. ANEXO II	D
	3.- PRIMEIRA VALORACION DOS FEITOS. ANEXO III	ACAE
	<i>Non se investiga e remata o proceso sen medidas educativas e/ou correctoras adicionais ou con elas. (Dirección)</i>	Continua o proceso investigando

II	4.- INVESTIGACIÓN E DITAMEN. ANEXO IV		ACAE
	4.1.- Entrevista das persoas implicadas (vítima, acosador/a, testemuñas, informante) 4.2.-Nomeamento dunha persoa de confianza como acompañante na entrevista 4.1.		
	<i>Non se abre protocolo e remata o proceso sen medidas educativas e/ou correctoras adicionais ou con elas. (Dirección)</i>	Se abre protocolo 5.- NOMEAMENTO DA PERSOA DE ATENCIÓN Á VÍTIMA . ANEXO V	D
III	6.-COMUNICACIÓN DA APERTURA DO PROTOCOLO. ANEXO VI		D
	7.-ENTREVISTA DOS IMPLICADOS CAS FAMILIAS. ANEXO VII		
	<i>NON HAI ACOSO e remata o proceso sen medidas educativas e/ou correctoras adicionais ou con elas. (Dirección)</i>	HAI ACOSO	
IV	8.-PECHAMENTO DO PROTOCOLO. ANEXO VIII		D
V	9.- SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN ANEXO IX		ACAE

8.-DIFUSIÓN DO PLAN

O equipo directivo difundirá o plan a toda a comunidade educativa coas seguintes medidas:
ALUMNADO. Os titores/as da ESO traballarán con el o tempo que estimen necesario para acadar un bo coñecemento do mesmo por parte do alumnado.

PROFESORADO. Todo profesor do centro poderá descargar un arquivo co plan ou consultalo na web do centro ou en papel na Xefatura de Estudos.

PAIS /NAIS TITORES LEGAIS. Na reunión inicial de cada curso a Xefatura de Estudos esbozará o plan de convivencia, especialmente normas de convivencia no centro, faltas de asistencia, xustificacións e autorizacións.

PAIS /NAIS /ALUMNOS/ PROFESORES /PERSONAL DE ADMINISTRACIÓN E SERVIZOS.

O plan estará colgado na páxina web do centro.

9- SEGUIMIENTO, AVALIACIÓN E MELLORA DO PLAN

9.1.-Seguimento

A Xefatura de Estudos pasará un informe resumo mensual aos titores, indicando os alumnos/as e as condutas polas que foron amoestados ou sancionados e fará un informe trimestral e un informe final anual sobre conflictividade no centro, propondo as medidas que considere.

Os titores terán no Xade información actualizada das faltas de asistencia, tramitarán os apercibimentos e levarán un control das faltas inxustificadas, entregando na Xefatura de Estudos un informe escrito sobre conflictividade, absentismo escolar e convivencia na súa aula coas recomendacións que considere oportunas para o curso seguinte.

Calquera membro da comunidade educativa poderá valorar e facer a súa achega para mellorar o plan de convivencia usando o correo electrónico do centro.

9.2.-Avaliación e mellora do plan

A Xefatura de Estudos entregará á comisión de convivencia un informe trimestral e ao remate do curso un informe anual sobre conflitividade.

A dirección do centro solicitará información ás familias, ao alumnado e ao profesorado. Finalmente fará unha avaliación global e propondrá medidas para a súa mellora.

10.- MARCO XURÍDICO

- Constitución Española.
- Declaración Universal de Dereitos Humanos, tratado internacional ratificado por España (BOE 10/10/1979).
- Lei orgánica 1/1981, de 6 de abril, do Estatuto de Autonomía de Galicia.
- Lei 8/1985, do 3 de xullo, reguladora do dereito á educación.
- Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.
- Real decreto 1398/1993, do 4 de agosto, polo que se aproba o regulamento do procedemento para o exercicio da potestade de sancionar.
- Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal.
- Lei 27/2005, de 30 do novembro, de fomento da educación e a cultura da paz
- Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación coas modificacións introducidas pola Lei orgánica 8/2013, de 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa.
- Real decreto 1720/2007, do 21 de decembro, polo que se aproba o regulamento de desenvolvemento da Lei orgánica 15/1999, de 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal.
- Convención internacional sobre os dereitos das persoas con discapacidade (3 de maio de 2008)
- **Lei 4/2011, do 30 de xuño de convivencia e participación da comunidade educativa.**
- Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.
- Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa.
- Lei 2/2014, do 14 de abril, pola igualdade de trato e a non discriminación de lesbianas, gais, transexuais, bisexuais e intersexuais en Galicia.
- **Decreto 8/2015, do 8 de xaneiro, polo que se desenvolve a Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa en materia de convivencia escolar.**
- Orde do 16 de abril de 2015 pola que se nomean os membros do Consello para a Convivencia Escolar da Comunidade Autónoma.
- Protocolos actualizados da Consellería Educonvives.gal | [Consellería de Cultura, Educación e Universidade \(xunta.gal\)](http://Consellería de Cultura, Educación e Universidade (xunta.gal))

11.-ANEXOS:

NORMAS DE CONVIVENCIA

O INSTITUTO: LUGAR DE CONVIVENCIA

- Diríxete con respecto aos profesores/as e demais persoal do Instituto.
- Respecta os dereitos dos demais.
- Estás con máis xente: senta correctamente e compórtate con educación.
- Fala sen interromper os demais, pero fala, non berres.
- Anda, non corras nin empuxes.
- Non están permitidos malos modais nin malas contestacións.
- Os insultos, burlas, menosprezos e agresións consideraranse faltas graves ou moi graves que terán sempre a sanción correspondente.
- Respecta as pertenzas dos demais.
- Se atopas algo extraviado recólleo e déixao na conserxería.
- Prohibido ter o móbil acendido durante toda a xornada escolar (incluíndo entradas, saídas, recreos, os luns de 14:00 a 16:00h e actividades complementarias e extraescolares) agás uso pedagóxico e co permiso e supervisión do profesorado. Recoméndase non levar móbil ao centro; pero, en caso de traelo, deberá estar apagado e na mochila. En caso de incumprimento do anterior, o móbil será requisado polo profesor/a que o entregará na Xefatura de Estudos.
- Prohibido fumar en todo o recinto do instituto (*Lei 28/2005, BOE do 27 de nadal*).

AAULA: LUGAR DE TRABALLO E ESTUDO

- Obedece as indicacións do profesor/a. Se tes algún problema, fala primeiro co/coa profesor/a e /ou o/a titor/a. Só se o problema persiste, recorre a Xefa de Estudos.
- Se puntual ao entrar nas clases. Non te demores polos corredores, nin nas portas das aulas.
- Aproveita os recreos para ir ao servizo. Ao inicio das clase poderase ir co permiso do profesor/a .
- Estuda, é a túa obriga. Respecta o dereito dos compañeiros ao estudo.
- Trae o material necesario para a clase. Ten o teu material e non collas o dos demais.
- Non interrompas ao profesor/a.
- Pregunta só cando este o permita. Para isto pide a palabra.
- Non te levantes sen permiso do profesor/a.
- Nos cambios de clase, hai que estar en orde na aula e non está permitido esperar no corredor.
- Ao remate das clases a aula quedará limpa e ordenada.
- A clase non acaba ata que o indique o profesor/a.

LIMPEZA E RESPECTO DAS INSTALACIÓNS

- Mantén a aula e demais dependencias limpas. Usa as papeleiras.
- Respecta as instalacións: son de todos. Úsaas de xeito natural.
- Non é natural pintar ou raiar mesas e paredes nin andar a golpes cos obxectos.
- Dentro do recinto escolar non se poden tirar gomas de mascar.

- A bebida e a comida pódese tomar no bar e nos patios, pero coidando a limpeza.

NORMAS DE COMPORTAMENTO

ESTAS SINXELAS NORMAS TEÑEN COMO FINALIDADE GARANTIR O PRIMEIRO DOS DEREITOS DO ALUMNADO: **“RECIBIR FORMACIÓN NUN AMBIENTE DE CONVIVENCIA, LIBERDADE E RESPECTO MUTUO”**.

ANTES DA CLASE

- Chegar puntual á aula. Dirixirse directamente á aula. Non quedes no patio, nin nos corredores.
- Levar todo o material necesario.
- Esperar sentados dentro da aula. Non esperes na porta.

DURANTE A CLASE

- Atender as explicacións e realizar as tarefas e traballos que indique o profesor/a.
- Manter silencio e respectar as quendas de palabra, sen interromper aos demais.
- Utilizar un volume moderado para falar (non berrar). ntar correctamente. ~~Evita o máis posible.~~
- Non comer nin beber nas aulas, agás permiso dun docente. Está especialmente prohibida a goma de mascar. Coidar o material da aula, mantendo a orde e limpeza. Utiliza as papeleiras segundo o seu
- Non se permite o uso de teléfonos móbiles e aparellos electrónicos durante toda a xornada escolar, agás uso pedagóxico, co consentimento do profesor/a. Este aparellos deberán estar na mochila e apagados, en caso contrario serán requisados, entregados na Xefatura de Estudos.

CAMBIOS DE CLASE

Permanecer no sitio asignado dentro da aula, sen levantarse.

SEMPRE

Respectar os compañeiros: non burlarse nin insultar nin pegar...

Respectar o material e as pertenzas dos demais.

Non pintar/raiar as mesas e paredes, respectar as instalacións.

Acudir ao baño durante o recreo ou excepcionalmente durante as clases co permiso do profesor/a correspondente. Nunca durante os cambios de clase.

RECREO

Permanecer dentro do recinto escolar o alumnado de ESO. O alumnado de bacharelato, pode abandonar (no menor tempo posible) o recinto unha vez asinado o permiso.

ANEXO II

Ficha de envío á Aula de Convivencia

DATOS DO/A ALUMNO/A	
Nome e apelidos:	
Curso e grupo:	
DATOS DO/A PROFESOR/A QUE COMUNICA A INCIDENCIA	
Nome e apelidos:	
Materia:	
Data:	Hora:

MOTIVOS POLOS QUE SE ENVÍA (Describe o sucedido da maneira máis clara e precisa posible. Sinalar na columna da dereita o tipo de incidencia)
<p style="text-align: center;">O/A profesor/a</p> <p style="text-align: center;">Sinatura</p>
Indicar tarefas a realizar na Aula de Convivencia:
<p>O pai, nai ou titor/a legal foi informado o día _____ ás _____ horas.</p> <p>☐ teléfono ☐ correo certificado ☐ abalar ☐ e-mail ☐ outros: _____</p>

DISRUPCIÓN	
A1	Falar ou rir de forma continuada
A2	Xestos, ruidos ou actos impropiedades
A3	Uso de móbil, MP3 ou similares
A4	Cambiar de sitio sen autorización
A5	Abandonar a clase sen permiso
RELACIÓN CO PROFESORADO E O PERSOAL	
B1	Ignorar as indicacións do profesorado ou do persoal non docente
B2	Dirixirse de forma insolente ou maleducada
B3	Falta de respecto ao profesor ou ao persoal non docente : NIVEL2
RELACIÓN COS COMPAÑEIROS	
C1	Molestar fisicamente
C2	Ofender verbalmente ou con accións
C3	Participar en pelexas: NIVEL2
C4	Proferir ameazas
C5	Agredir fisicamente: NIVEL2
MATERIAS E INSTALACIÓNS DO INSTITUTO	
D1	Usar con negligencia ou maltratar as instalacións
D2	Ensuciar ou deteriorar o material ou as instalacións
D3	Furtar material do centro
ÚTILES E PROPIEDADES DOS COMPAÑEIROS	
E1	Usar sen permiso obxectos dos compañeiros
E2	Maltratar ou deteriorar obxectos dos compañeiros
E3	Furtar obxectos dos compañeiros
ACTITUDE ANTE AS MATERIAS	
F1	Non traer material das materias ou indumentaria de Educación Física
F2	Non facer os deberes escolares
F3	Dedicarse a materias alleas á clase
F4	Faltar de maneira inustificada a clases
F5	Faltas reiteradas de puntualidade
F6	Participar na decisión colectiva de faltar na clase
OUTROS COMPORTAMENTOS XERAIS	
G1	Acceder ou permanecer en espazos non permitidos
G2	Sair do centro sen permiso: NIVEL 2
G3	Perturbar a orde en calquera momento sen clase
G4	Comportarse inadecuadamente en actividades complementarias ou extraescolares: NIVEL 2
G5	Producir expresións, ruidos ou actos groseiros
G6	Comer ou beber en aulas ou corredores
G7	Fumar nos espazos do centro
G8	Poseción e/ou exhibición de obxectos, substancias ou produtos perigosos :NIVEL 2
G9	Copiar nas probas ou exames. NIVEL 2
G10	Uso inadecuado de imaxes do profesores ou alumnos sen consentimento
G11	Outras

MEDIDAS INMEDIATAS (cubrir polo profesor)
☐ Amoestación. ☐ Expulsión da clase. ☐ Retención de material. ☐ Cambio de sitio. ☐ Outras: _____
MEDIDAS DE CORRECCIÓN DE NIVEL 1: (cubrir polo profesor)
☐ Amoestación da xefatura de estudos. ☐ Desculpas. ☐ Realización de tarefas no recreo na aula de atención educativa. ☐ Outras : _____
GRADACIÓN DO NIVEL
☐ NIVEL 1: recoñecemento espontáneo do carácter incorrecto da conduta e, se é o caso, cumprimento igualmente espontáneo da obriga de reparar os danos producidos. ☐ NIVEL 2: Existencia de intencionalidade ou reiteración nas condutas. Difusión ofensiva da conduta por calquera medio, incluídos os electrónicos. Carácter especialmente vulnerable da vítima. A natureza dos prexuízos causados.

Anexos de mediación

BOLETÍN DE INSCRICIÓN

Nome e apelidos.....Curso.....

Interésame formarme como MEDIADOR/A no OBRADORIO DE FORMACIÓN EN MEDIACIÓN que terá lugar no centro escolar e formar parte da rede de Mediación do IES Xesús Ferro Couselo.

Asinado:

AUTORIZACIÓN

D/D^a

AUTORIZO o/a meu /miña fillo /a.....

a formarse, no presente curso, como MEDIADOR/A no OBRADOIRO DE FORMACIÓN EN MEDIACIÓN que se desenvolverá (indicar datas, horario e periodicidade) no centro escolar e formar parte da rede de Mediación do IES Xesús Ferro Couselo.

OURENSE,de de 202...

Asinado:

NOTA: Entregar na conserxería do centro

SOLICITUDE DE MEDIACIÓN.

NOME.....

CURSO.....
.....

DATA:
.....

PERSOAS EN CONFLICTO.....

Motivo:

Sinatura

VALORACIÓN DA SOLICITUDE DE MEDIACIÓN.

Recibida a solicitude de mediación feita por _____
o día _____ , a persoa responsable do grupo de mediación, despois de avaliar o conflito
que se describe considera que:

- Non debe tratarse usando a mediación.
- Si pode tratarse usando a mediación.

Noméanse posibles parellas de mediadores /as

Aceptación da MEDIACIÓN e da parella de mediadores/as

DATA:

<p>Reunidas a coordinadora de mediación e a persoa en conflictocurso</p> <p>Despois de revisar a información de que se dispón</p> <p>☐ Non hai aceptación</p> <p>☐ Hai aceptación voluntaria de usar o servizo de Mediación Escolar e non manifesta ter problema coa parella de mediadores/as formada por</p> <p>.....</p> <p>Data da reuniónás.....hor as para tratar de resolver a situación.</p> <p>Sinaturas dos/as presentes na reunión</p>	<p>Reunidas a coordinadora de mediación e a persoa en conflictocurso</p> <p>Despois de revisar a información de que se dispón</p> <p>☐ Non hai aceptación</p> <p>☐ Hai aceptación voluntaria de usar o servizo de Mediación Escolar e non manifesta ter problema coa parella de mediadores/as formada por</p> <p>.....</p> <p>Data da reuniónás.....horas para tratar de resolver a situación.</p> <p>Sinaturas dos/as presentes na reunión</p>
--	---

PARELLA DE MEDIADORES/AS

.....
Data:

.....
Encontro N°:

1. Iniciar a mediación. (Explicar as normas básicas da mediación e analizar a conduta dos mediados)

Presentación e explicación do proceso (recollidas algunhas pistas na guía de mediación).

Ten que quedar claro:

- Normas
- Aceptación da mediación
- Funcións do mediador/a

2. O conflito. Céntame. (Cada unha das partes conta a súa versión do conflito)

3. Compartir puntos de vista. (Identificar e aclarar o conflito)

4. Buscar solucións. Identificar intereses. Crear opcións. (Formas de ver o conflito, posicións)

5. Facer pactos. O acordo

6. Cerrar a mediación.

Si Non

Data da nova reunión

Memoria de mediación

Data de inicio:	Data de peche:
Petición	Nº de encontros:
Mediador/a:	Mediador/a:
Participante:	Participante:
Pactos: O presente documento constitúe un acordo para resolver o problema que nos fixo vir a mediación.	
Participante: Comprométome a	
Participante: Comprométome a	
Comprometémonos a utilizar as solucións que logramos mediante o diálogo no proceso de mediación. Sinatura dos MEDIADOS/MEDIADAS Sinatura dos MEDIADORES/MEDIADORAS	
Revisión (indicar cando se revisará de se cumprir o acordado) DATA DE REVISIÓN:	
Os compromisos cumpríronse? Si Non Por que?	
Sinatura dos MEDIADOS/MEDIADAS Sinatura dos MEDIADORES/MEDIADORAS	

ENQUISAS DE VALORACIÓN DA MEDIACIÓN ESCOLAR

CUESTIONARIO PARA A PERSOA EN CONFLICTO

Contesta ás seguintes preguntas marcando	moitísimo	moito	regular	pouco	moi pouco
1. Consideras que foi satisfactoria a mediación?					
2. Os/as mediadores/as axudáronche e guiáronche para resolver o problema?					
3. Como te sentiches durante a mediación?					
4. Foi doado chegar a acordos?					
5. O acordado resolve o conflito concreto que vos encarou?					
6. Consideras que a solución proposta pode mellorar no futuro a vosa relación?					
7. Cres que o aprendido poderá facilitarche resolver outros problemas no futuro?	Si	Non			

Tes algunha suxestión ou observación para mellorar o proceso de mediación?

No caso de si, cal é?

GRAZAS pola túa colaboración

CUESTIONARIO PARA A PERSOA MEDIADORA

Que te animou a participar na mediación?

Contesta ás seguintes preguntas marcando x

Os materiais usados para a formación foron...	Moi bos	bos	regulares	malos	Moi malos
O tempo de formación foi.....	escaso		suficiente	excesivo	
O lugar para facer a mediación foi...	adecuado		mellorable	Pouco adecuado	
En xeral , ser mediador/a foi..	interesante		indiferente	aburrido	
Se tiveses que medir o teu grao de satisfacción no programa dirías que estás ...	Moi satisfeito/a	Bastante satisfeito/a	Algo satisfeito/a	Pouco satisfeito/a	Nada satisfeito/a
Para resolver conflitos a mediación é unha ferramenta...	Moi útil	Bastante útil	Algo útil	Pouco útil	Nada útil
Cres que o aprendido é suficiente para ser un bo mediador/a?	Si	Non	Regular		

Do curso de mediación, que é o que máis e o que menos che gustou?

Cres que o aprendido poderá facilitarche resolver problemas no futuro?

Tes algunha suxestión ou observación para mellorar o proceso de mediación?
No caso de que si, cal é?

GRAZAS pola túa colaboración

NÚMERO TOTAL DE MEDIACIONES	QUEN SOLICITOU A MEDIACIÓN	AS PARTES MEDIADAS	MEDIADOR/A INTERVIU		Nº SESIÓN S TOTAIS	COMO REMATOU?	
			NOME	Nº CASOS			
1º ESO	XEFATURA PROFESORES PAIS ALUMNOS P NON DOCENTE DIRECCIÓN OUTROS	☐ Rapaza- Rapaza ☐ Rapaz-Rapaz ☐ Rapaza- Rapaz			☐ 1 ☐ 2 ☐ >2	☐ ACORDO ☐ NON ACORDO ☐ CUMPREN ☐ NON CUMPREN	☐ <2 ☐ >2
2º ESO	XEFATURA PROFESORES PAIS ALUMNOS P NON DOCENTE DIRECCIÓN OUTROS	☐ Rapaza- Rapaza ☐ Rapaz-Rapaz ☐ Rapaza- Rapaz			☐ 1 ☐ 2 ☐ >2	☐ ACORDO ☐ NON ACORDO ☐ CUMPREN ☐ NON CUMPREN	☐ <2 ☐ >2
3º ESO	XEFATURA PROFESORES PAIS ALUMNOS P NON DOCENTE DIRECCIÓN OUTROS	☐ Rapaza- Rapaza ☐ Rapaz-Rapaz ☐ Rapaza- Rapaz			☐ 1 ☐ 2 ☐ >2	☐ ACORDO ☐ NON ACORDO ☐ CUMPREN ☐ NON CUMPREN	☐ <2 ☐ >2
4º ESO	XEFATURA PROFESORES PAIS ALUMNOS P NON DOCENTE DIRECCIÓN OUTROS	☐ Rapaza- Rapaza ☐ Rapaz-Rapaz ☐ Rapaza- Rapaz			☐ 1 ☐ 2 ☐ >2	☐ ACORDO ☐ NON ACORDO ☐ CUMPREN ☐ NON CUMPREN	☐ <2 ☐ >2
1º BCH	XEFATURA PROFESORES PAIS ALUMNOS P NON DOCENTE DIRECCIÓN OUTROS	☐ Rapaza- Rapaza ☐ Rapaz-Rapaz ☐ Rapaza- Rapaz			☐ 1 ☐ 2 ☐ >2	☐ ACORDO ☐ NON ACORDO ☐ CUMPREN ☐ NON CUMPREN	☐ <2 ☐ >2
2º BCH	XEFATURA PROFESORES PAIS ALUMNOS P NON DOCENTE DIRECCIÓN OUTROS	☐ Rapaza- Rapaza ☐ Rapaz-Rapaz ☐ Rapaza- Rapaz			☐ 1 ☐ 2 ☐ >2	☐ ACORDO ☐ NON ACORDO ☐ CUMPREN ☐ NON CUMPREN	☐ <2 ☐ >2

CURSO 20...../20.....

TRIMESTRE